Novobydžovská

Ročník X.
28. 12. 1983

Číslo 4

ZPRAVODAJ

Z obsahu čtvrtého čísla: Co chcete vědět – tentokráte o akcích Z ✦ Služby, služby .... v našem městě ✦ Zemědělská škola oslaví stovku ✦ Napsali jste nám ✦ Pravidelné rubriky ✦ Aby se nezapomnělo, XII. pokračování ✦ Dějiny Nového Bydžova ✦ Matrika

Desáté výročí s čestným uznáním

Poslední číslo našeho Novobydžovského zpravodaje uzavírá letošní jubilejní ročník. Už deset let dostáváte pravidelně tento místní časopis.

Vydávání místních zpravodajů zaujímá důležité místo v masově politickém působení na pracující, občany a mládež při jejich získávání pro uskutečňování závěrů XVI. sjezdu KSČ. Má za úkol systematicky informovat občany měst a obcí o realizaci politiky strany v konkrétních podmínkách.

Městské a místní národní výbory v okrese Hradec Králové vydávají v současné době patnáct místních zpravodajů. Mezi ty, které mají už dlouholetou tradici se řadí i Novobydžovský zpravodaj. Za deset let trvání přinesl řadu zpráv, článků, reportáží i krátkých povídek, fejetonů a vzpomínek.

Letos poprvé připravilo Okresní kulturní středisko v Hradci Králové ve spolupráci s redakcí Nového Hradecka na počest 80. výročí narození a 40. výročí úmrtí národního hrdiny Julia Fučíka, slavného komunistického novináře, reportéra a spisovatele a u příležitosti 35. výročí vítězství československého pracujícího lidu nad reakcí v únoru 1948 výzvu ke všem redaktorům a spolupracovníkům redakcí místních zpravodajů. Cílem této výzvy byl aktivní přístup a iniciativa při vydávání místních zpravodajů, hledání nových forem práce a přispět tak k dalšímu rozvoji politického a kulturního života naší socialistické společnosti. Také Novobydžovský zpravodaj se připojil k této výzvě.

Ve středu 19. října 1983 se konalo v Hradci Králové slavnostní setkání redaktorů a spolupracovníků redakcí místních zpravodajů. Vedoucí redaktor Nového Hradecka Vladimír Jirásek zhodnotil význam práce s místním tiskem a připomněl, že redaktoři zpravodajů národních výborů nejsou profesionálové. Jsou to dobrovolní, nadšení pracovníci, kteří politicky náročnou práci dělají jako svého koníčka, za dobré slovo a někdy ani za to ne.

Náročnou práci redaktorů místních zpravodajů ocenilo Okresní kulturní středisko a redakce Nového Hradecka udělením čestných uznání místním zpravodajům. Mezi vyznamenanými redakcemi byla i naše. A tak Novobydžovský zpravodaj je nositelem čestného uznání za kvalitní obsah i formu právě v desátém, jubilejním ročníku. Uznání, které potěší, ale zároveň i zavazuje k další svědomité práci.

Čestná uznání a knižní odměny převzali i dopisovatelé a spolupracovníci místních zpravodajů. Za Novobydžovský zpravodaj převzal cenu dlouholetý spolupracovník a dopisovatel naší redakce profesor Jaroslav Prokop.

Chceme přinášet na stránkách Novobydžovského zpravodaje informace o životě našeho města, o práci MěstNV, ale i o životě a práci společenských organizací Národní fronty, o výsledcích pracujících novobydžovských závodů a podniků i o práci našich zemědělců. Psát o kulturním životě Nového Bydžova, zveřejňovat radostné události v rodinách našich občanů. K tomu potřebujeme široký okruh dopisovatelů a spolupracovníků.

Dostáváme celou řadu dopisů od vás, našich čtenářů. Některé zveřejňujeme na jiném místě Zpravodaje. Máme radost, že se vám Novobydžovský zpravodaj líbí, že v něm nalézáte články, které vás zajímají, že se časopis stal vaším informátorem, ale i dobrým společníkem ve chvílích vašeho odpočinku. Děkujeme vám, za všechna slova poděkování, pochvalná hodnocení, ale i za kritické připomínky, které nám pomáhají stále zlepšovat úroveň zpravodaje.

Novobydžovský zpravodaj má pevné místo v životě města. Patří k Novému Bydžovu. Do dalšího desetiletí si přejeme stálou pozornost našich čtenářů, hodně dalších dopisovatelů a spolupracovníků s množstvím zpráv o radostném životě našeho socialistického města.

Z JEDNÁNÍ RADY MĚST NV

17. rada dne 8. 9. 1983

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu o stávající úrovni dopravy na území našeho města a opatření ke zlepšení daného stavu

a u l o ž i l a

vedoucímu OVMH projednat nové umístění autobusového nádraží, zřízení hromadné kyvadlové dopravy spojující město se všemi integrovanými obcemi, zpracovat plán rekonstrukcí místních komunikací

b) zprávu o základních úkolech územního plánu města Nový Bydžov a postup jejich realizace

a u l o ž i l a

vedoucímu OVMH dořešit podrobný plán středu města

c) zprávu VLK o dodržování provozní doby v obchodech

a u l o ž i l a

vedoucímu OVMH vypracovat nový přehled shodný s vývěskami v obchodech

s c h v á l i l a

a) předložený „Kádrový program aparátu MěstNV na léta 1983–1987

b) zprávu o evidenci trvalého a přechodného pobytu občanů

18. rada dne 22. 9. 1983

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu o zhodnocení stávající péče MěstNV o rozvoj služeb na území města

a u l o ž i l a

vedoucímu OVMH vytvořit podmínky pro provoz DOS, dořešit zabezpečení nezbytně nutných služeb

b) kontrolní zprávu o plnění opatření z inventarizace na MěstNV a jeho zařízeních

c) dopis předsedy ONV k vývoji situace na trhu

s c h v á l i l a

a) udělení zlaté medaile za zásluhy o rozvoj města Nového Bydžova Leopoldu Andělovi u příležitosti 60. narozenin

b) informační zprávu o činnosti OV č. 4, 6, 7, 8

c) předloženou zprávu o připravenosti TS na zimní období 1983–84

19. rada dne 6. 10. 1983

v z a l a n a v ě d o m í

a) kontrolní zprávu o stavu vyřizování stížností na MěstNV

a u l o ž i l a

vedoucímu správního odboru projednat na ONV a předložit řešení

b) politicko-organizační zabezpečení oslav 66. výročí VŘSR

c) zprávu o připravenosti zimního stadiónu pro provoz 1983–84

s c h v á l i l a

a) udělení vyznamenání Františku Kadavovi - bronzovou medailí za zásluhy o rozvoj města Nového Bydžova

b) pořádání tanečních zábav OV

c) Návrh volebního programu NF včetně změn na rok 1984–85 v ekonomicko-sociální čáti

20. rada dne 25. 10. 1983

v z a l a n a v ě d o m í

a) kontrolní zprávu o plnění závěrů 6. zasedání PVU KSČ v podmínkách Nového Bydžova

a u l o ž i l a

vedoucímu OVMH dořešit dobu u prodejen: partiové zboží, hračky, sklo a porcelán, provést jednotnou prodejní dobu u všech prodejen vyjma potravinářských prodejen, dořešit sobotní prodej u prodejen v současné době uzavřených

b) zprávu VLK MěNV z prověrky opravny kol

s c h v á l i l a

a) soubor opatření k palivo-energetické situaci pro rok 1983/84 MěNV, jeho zařízeních a kulturních domech integrovaných obcích

b) osvobození od poplatku ze vstupného pro SRPŠ v ul. Karla IV., SČSP městský výbor – pro pořádané plesy

21. rada dne 10. 11. 1983

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu o stavu v zásobování občanů palivy na území města

b) zprávu o úrovni péče o cikánské obyvatelstvo

a u l o ž i l a

splnění nápravných opatření – nepovolnost nastěhování do objektů, které jsou v neutěšeném stavu, nepřihlašovat cikánské obyvatelstvo do přeplněných bytů, požádat náčelníka VB OO o provedení kontroly trvalého zaměstnání občanů cikánského původu

c) zprávu VLK ve výkupně sběrných surovin

s c h v á l i l a

a) opravu a rekonstrukci KZ Lužec n. Cidl.

b) žádost ZŠ o přidělení dvou místností k vyučování

Zpravodaj informuje

STÉ VÝROČÍ...

Školní rok 1983/84 je pro SEŠ, obor ekonomika zemědělství v Novém Bydžově zvlášť významným. V roce 1984 uplyne již 100 let od doby, kdy bylo v Novém Bydžově ustaveno zemědělské školství. Zároveň si v tomto roce připomeneme 35 let budování socialistického zemědělství.

K oslavě obou výročí připravuje naše škola kromě hlavních dnů oslav, které se uskuteční v červnu 1984, kulturní programy.

7. XII. 1983 vystoupila v Jiráskově divadle vojenská hudba z Hradce Králové se svým pořadem.

Pokračování kulturního programu je v jarních měsících; v březnu vystoupí v Jiráskově divadle Symfonický orchestr Hradec Králové, se Smetanovou symfonickou básní „Má vlast".

V dubnu se žáci i pracovníci školy zúčastní divadelního představení, které pořádá Městské kulturní středisko.

Kulturní program oslav 100. výročí vzniku zemědělského školství uzavře vystoupení národopisného souboru Hořeňák.

Uvedenými kulturními programy chce naše škola přispět k důstojným oslavám tak významného výročí a k obohacení kulturního života města. Tímto stručným přehledem plánovaných kulturních programů srdečně zveme občany města a blízkého okolí k jejich návštěvě.

Přesné termíny kulturních pořadů budou uvedeny na plakátech a v pravidelných měsíčních kulturních programech.

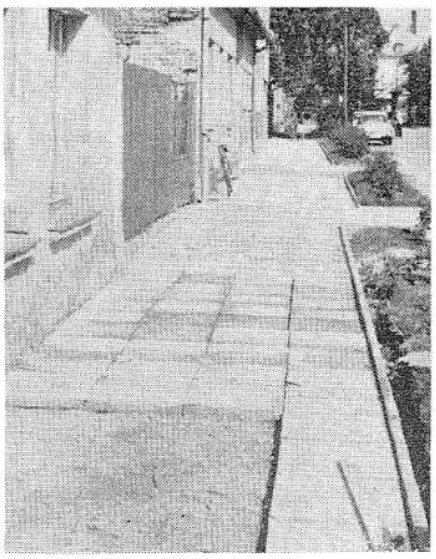
Ochránci přírody

Český svaz ochránců přírody jako dobrovolná zájmová organizace, umožňuje rozvoj občanské aktivity v ochraně přírody, v péči o životní prostředí, seberealizaci zájmů občanů a využití volného času.

V okrese Hradec Králové je dosud založeno 12 základních organizací ČSOP. Snahou Okresního výboru Českého svazu ochránců přírody v Hradci Králové je založit další organizace, a to především v Novém Bydžově, kde dosud tyto organizace nejsou.

Vyzýváme proto všechny občany, kterým není lhostejný osud přírody a životního prostředí ve kterém žijí, aby se zapojili do práce v ČSOP v našem městě. Práce ZO se bude zaměřovat na rozvíření odborné činnosti v ochraně přírody, zejména na péči o jednotlivé složky přírodního prostředí, dále na činnost politicko-výchovnou, která se soustřeďuje na výchovu občanů a především mládeže k zájmu o přírodní prostředí.

Žádáme proto všechny občany, kteří mají zájem o práci ČSOP, aby se přihlásili na Městském národním výboru, kde jim budou podány další informace.

Nový chodník v Žižkově ulici

CO CHCETE VĚDĚT...

o akcích Z v našem městě

Tentokrát jsme navštívili vedoucího odboru výstavby MěstNV ing. Dvořáka, který nám společně se soudružkou Dohnalovou, odpovídal na vaše dotazy. Tak jak je to v akcích Z v Novém Bydžově!

Málokdo z našich občanů ví, že akce Z se dělí na akce investiční a neinvestiční, a poto na úvod malá informace:

Do investičních akcí Z patří pro rok 1983 Dům pionýrů a mládeže v Novém Bydžově, hala Sběrných surovin, kulturní zařízení Sloupno, nákupní středisko Lužec nad Cidlinou a sociální zařízení a dílny PBH.

Od 1. 7. t. r. byly do investičních akcí Z ještě zařazeny akce: sociální zařízení pro OV Metličany a veřejné osvětlení v ulici U plovárny. Ve II. pololetí bude také zahájena rekonstrukce Mlýnské Cidliny.

K těmto akcím stručně: hala Sběrných surovin je hotova, zkolaudována a byla uvedena do provozu.

Kulturní zařízení Sloupno pokračuje ve výstavbě a ještě v příštím roce bude prováděna V. etapa akce.

Nákupní středisko Lužec n. C. - bude předáno k 31. 12. t. r. Stavba je hotová, chybí pouze malby, nátěry a zkompletování elektroinstalace. V současné době se začíná na stavbě již topit.

Sociální zařízení a dílny u PBH budou letos dokončeny.

Veřejné osvětlení ul. U plovárny je dokončeno - v příštím roce budou položeny dlaždice na chodník.

Zdárně pokračuje stavba Sociálního zařízení pro OV Metličany. Přes nepříznivé počasí se udělalo mnoho práce. Je skoro jisté, že se akce letos dokončí.

Rekonstrukce Mlýnské Cidliny: tato akce bude vyžadovat velmi málo hodin brigádnické pomoci, protože se bude jednat hlavně o práci s těžkými stroji, kterou provede v zimních měsících Okr. stavební podnik NB. Snad se bude občanům zdát, že by se místo takové akce mohlo vybudovat něco jiného, ale když podáme vysvětlení, že bez této akce by nám OHES uzavřela novou mateřskou školu a nepovolila výstavbu jeslí, jistě každý pochopí, že jsme museli podmínky přijmout.

Nejvíce starostí nám v současné době působí Dům pionýrů a mládeže: Stavba je proti harmonogramu opožděna. V jarních měsících chodilo velmi málo brigádníků, potíže způsobila i nová tepelná norma, podle které se musela stavba ještě více zateplovat, také dodávka kotle se zpozdila a a mrazy v listopadu nám přišly velmi nevhod, protože nemohla být provedena plánovaná omítka. Stavba má být v letošním roce dokončena a pokud nám počasí dovolí, budeme usilovat o to, aby se termín dodržel.

A teď k neinvestičním akcím Z:

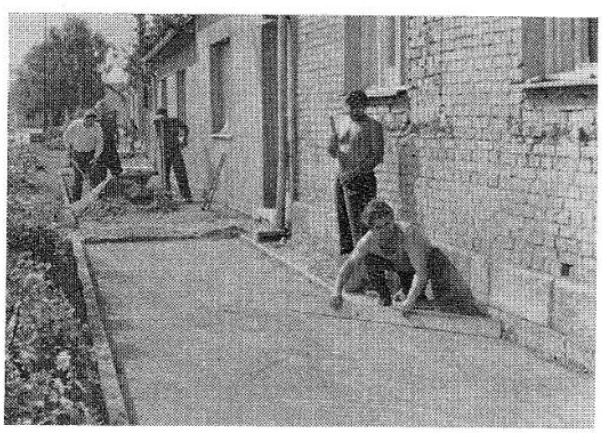
Sem patří opravy, rekonstrukce, vybudování nových chodníků a komunikací, dokončení hřiště u sokolovny, úprava vodní nádrže Skochovice, dokončení venkovních úprav sociálního zařízení u internátu učňovské školy atd.

Sami občané viděli, že v letošním roce se v této části udělal skutečně velký kus práce: Žižkova ulice prohlédla krásným novým chodníkem (zatím z jedné strany, druhá strana se provede ihned po položení kabelu, v Dukelské ulici se také chodí po novém chodníku, ulice Gallatova, Korneliova a Na valech dostaly nový bezprašný asfaltový povrch v příštím roce se v těchto ulicích dobudují chodníky. Od letošního roku musí MěNV předkládat na každou neinvestiční akci rozpočet a ONV přidělí finanční prostředky. V I. pololetí jsme obdrželi na předložené rozpočty 36%, ve II. pololetí 46%. Pro příští rok již má MěNV připraveny další rozpočty, které budou k 1. 1. 1984 předloženy ONV. Počítá se s novými chodníky např. v ul. Rudé armády, Husově, Havlíčkově, Bezručově, B. Němcové (v těchto dvou ulicích i s provedením vozovek), dokončení Revoluční, prostranství před prodejnou potravin v Klicperově ul. a velká akce bude provedena v ul. Sportovní, kde by se měly v příštím roce vybudovat po obou stranách nové chodníky, parkoviště a bezprašná vozovka.

V neinvestičních akcích velmi záleží na aktivitě občanů a občanských výborů, jak umí dát lidi dohromady, aby měli chuť do práce a radost z toho, že se také podíleli na lepším vzhledu města. Odbor výstavby jim poskytne veškerý materiál, zajistí dopravu materiálu i pomoc techniků při zakládání nových obrubníků a budování chodníků.

Ulice Čs. armády dostane také v příštím roce nové chodníky po obou stranách až k přejezdu a nový asfaltový koberec. Tato akce — silnice — patří pod ONV, ovšem chodníky si musíme udělat sami. Až bude akce skončena, bude právě tak krásná, jako je dnes ulice Smetanova, která se jistě každému líbí.

Když ONV Hradec Králové zjistí velkou aktivitu občanů města, velmi rád pomůže a přidělí nám další finanční prostředky. Záleží tedy na každém z nás, aby byl Nový Bydžov hezké a čisté městečko, které by nám každý záviděl, jak se už stalo, když nový chodník v Dukelské komentovali 3 Pražáci: „Koukej, oni to tu budou mít za chvíli lepší, než my v Praze."

Občanský výbor č. 5 plní socialistický závazek

Foto J. Prokop

SLUŽBY, SLUŽBY

5. plenární zasedání ÚV KSČ dalo podnět k širokému programu opatření, který vede k lepšímu řízení služeb a k jejich rozšiřování, zvyšování kvality. V podmínkách města Nového Bydžova jsou služby zajišťovány převážně provozovnami jednotlivých podniků.

Výrobní družstvo VELOREX začalo v měsíci srpnu s adaptací objektu pro opravu kol. Problémem zůstává zajištění vedoucího této provozovny.

ZAZ Nový Bydžov zajišťuje pro občany činění kůží.

Starším občanům našeho města bude umožněno stravování v nové budově stravovacího zařízení Jablonecких skláren.

Východočeské dřevařské závody rozšířily služby o zabezpečení pořezu a zpracování kulatiny pro občany našeho města.

TVORBA Hradec Králové, provozovna opravy obuvi zajistila příjem drobných brašnářských oprav.

zámečnictví
pedikúra
kosmetika
holičství
kadeřnictví
sběrna čistírny oděvů
mandl
květinová síň

Technické služby Nový Bydžov
VKUS Jičín
sběrna čistírny
ERAM Hradec Králové
sběrna oprav elektro
autoservis
Družstvo mechaniků Praha
oprava kancelářských strojů
Klenoty Brno
oprava hodin
Jednota Nový Bydžov
výkupy
Sběrné suroviny:
sběrna U jatek
sběrna v ul. Čs. armády
Benzina
čerpací stanice

jaké jsou v Novém Bydžově?

V současné době se zpracovává projektová dokumentace na výstavbu Domu služeb, jehož realizace má být zahájena v roce 1984. Budou zde umístěny: květinová síň, rychloprádelna, sběrna prádla, fotoateliér, pojišťovna a spořitelna.

VKUS Jičín provádí šití prádla a oděvů.

Provoz zahájila sauna v Lužci nad Cidlinou, která je ve správě Technických služeb MěstNV v Novém Bydžově.

Broušení nožů, nůžek a strojků na maso se provádí v zámečnictví v ulici B. Smetany.

Autoservis v Žižkově ulici provádí sběr pneumatik k protektorování.

Fotografia Pardubice zajišťuje ve fotoateliéru v Novém Bydžově barevnou fotografii, a to i při slavnostních obřadech na MěstNV.

OSP nezajišťuje z nedostatku materiálu služby zednické a stavebně-opravárenské.

Zavedení drobné provozovny služeb připravuje MěstNV do konce roku 1983.

Byla zrušena pojízdná čistírna v rámci úsporných opatření PHM a malého počtu zakázek z integrovaných obcí.

K základnímu zabezpečení stavebně-opravárenských služeb jedná MěstNV s ONV o rozšíření počtu řemesel na bytovém podniku.

Kontrolu na úseku služeb provádí členové komise MHOCR. Komise projednává i připomínky občanů a poslanců MěstNV.

Seznam provozoven a zařízení poskytujících služby v Novém Bydžově:

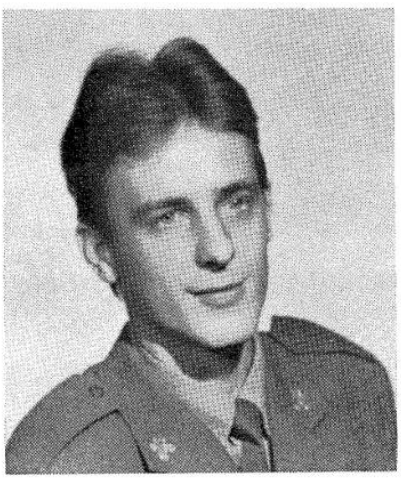
služby Hradec Králové
pohřební služba
prodej plynu
rámování

Fotografia Pardubice
fotoateliér
VKUS Hradec Králové
zakázkové šití
Snaha Jaroměř
oprava obuvi
OSP:
sklenářství
malířství a natěračství
JZD ČSSP:
zahradnictví
Dřevotvar Hradec Králové
truhlářství a čalounictví
Bytový podnik
Zelenina Hradec Králové:
výkupna
Tvorba Hradec Králové:
zakázkové šití
oprava obuvi
šití péřových dek
ČSS PO
pobočka pojišťovny
ČSTSP
pobočka spořitelny
ČSAD Hradec Králové:
kancelář prodeje jízdenek
Pošta
OÚNZ:
lékárna
Ovocná školka

Seznam vydaných povolení dle Zásad č. 154/82 Sb.

Kout Miroslav, Nový Bydžov — opravy šicích strojů
Stružinský Miroslav, N. Bydžov — instalatér - topenář
Ondráček Miroslav, N. Bydžov — instalatér - topenář
Nevrlý František, Chudonice — povoznictví
Kubišta Václav, Nový Bydžov — instalatér - topenář
Trnka Josef, N. Bydžov — instalatér
Kraus Jiří, N. Bydžov — instalatér
Nezbeda Josef, Stará Skřeněř — práce tesařské
Skalický Karel, Sloupno — práce zámečnické - opravárenské
Kafka Václav, N. Bydžov — instalatér
Schäfer Bohumil, Sloupno — oprava jízdních kol
Matouš František, Sloupno — práce zámečnické a klempířské
Velechovský Rudolf, St. Bydžov — práce holičské pro staré občany

DOPIS Z VÚ

Miroslav Šmidrkal

Pražský vojenský útvar nám poslal dopis s poděkováním vojínům Miroslavu Hloucalovi a Miroslavu Šmidrkalovi, za vzorné plnění svých povinností po dobu vojenské základní služby od 3. 10. 1981 do 28. 9. 1983. Oba jsou našimi občany a tak se k poděkování vojenského útvaru připojuje i naše redakce. Za vzorný příklad ostatním vojákům vám soudruzi děkujeme a věříme, že se stejně aktivně zapojíte i do práce v našem městě.

Miroslav Hloucal

Významné výročí v našem městě

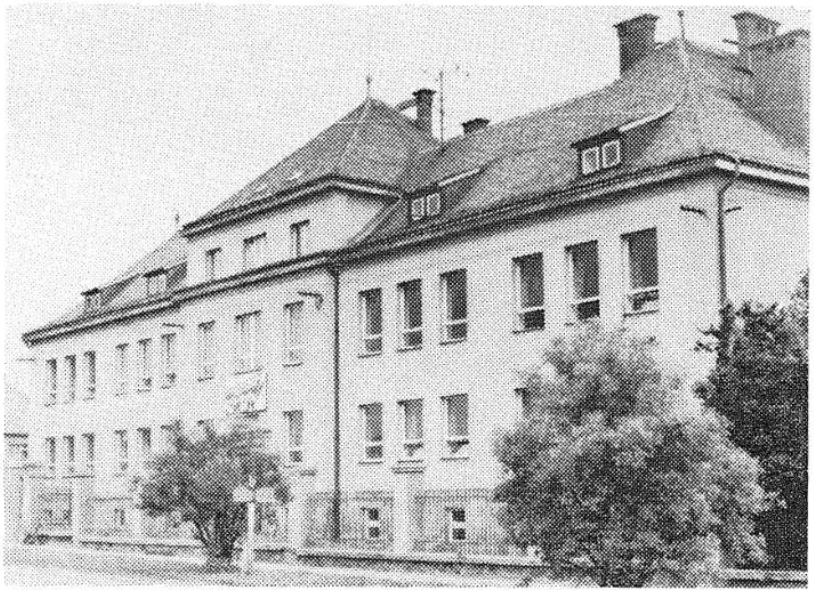
Zemědělské školství v Novém Bydžově oslaví v roce 1984 významné výročí. Před 100 lety vstupovali první žáci do zimní hospodářské školy. Od té doby rok co rok přicházeli a přicházejí noví a noví studenti. Na různých typech škol, jež se tu v průběhu desetiletí vystřídaly, ukončilo studium pět tisíc žáků.

Nynější střední ekonomická škola oboru ekonomika zemědělství vznikla v roce 1958. Původně se nazývala zemědělská technická škola oboru účetní evidence, později střední zemědělská technická škola oboru ekonomika zemědělství, a do Nového Bydžova byla přemístěna z Hradce Králové. Před 25 lety se tedy začala psát další, zatím nejnovější a nejvýznamnější kapitola zemědělského školství v Novém Bydžově. Výročí školy je pro nás příležitostí, abychom se ohlédli nazpět, připomněli si, co jsme na škole vykonali, jaké úkoly nás ještě čekají, jaké plány máme do budoucna.

I když zemědělská technická škola vznikla v roce 1958, k přemístění celé školy došlo až v následujícím roce. Prvním rokem začala výuka dvou ročníků dvouletého nástavbového kursu pro absolventy jedenáctiletek a budova školy byla ještě využita zemědělskou mistrovskou školou, která se v roce 1959 přestěhovala do nedalekých Hlušic. Ve školním roce 1959—1960 navíc končil výuku druhý ročník dvouleté účetnické školy z Jičína. Výuka ve všech ročnících nové školy začala až ve školním roce 1960—1961, kdy zároveň pokračovala výuka nástavbového kursu pro absolventy jedenáctiletek a zahajovala výuka dálkového studia. V dalších letech se počet tříd ustálil na osmi, každý ročník má dvě třídy, A a B. V letošním školním roce na škole studuje 292 žáků, z toho 281 dívek a 11 chlapců a několik externistů.

V současné době jsou ve Východočeském kraji dvě SEŠ zemědělského směru. Naši školu navštěvují žáci z okresů střední a severní části kraje. Většina žáků pochází z rodin družstevních rolníků a z dělnických rodin. Od roku 1959 do roku 1983 školu ukončilo celkem 1597 posluchačů maturitou, obor hospodářská administrativa 71 žáků.

Naše škola připravuje středoškolsky vzdělané pracovníky, kteří po nástupní praxi a po zapracování vykonávají technicko-hospodářské funkce ekonomického charakteru v podnicích a jejich vnitropodnikových útvarech - zemědělské prvovýroby, potravinářského průmyslu, v podnicích ze sféry služeb zemědělským podnikům a v kooperačních seskupeních všech těchto podniků, dále pro výkon funkcí v zemědělské ekonomické činnosti orgánů státní správy, financí a pojišťovnictví, státní jakostní inspekce, kontroly a statistiky. Jedná se zejména o funkce samostatných odborných referentů s pracovní činností účetních, plánovačů, referentů práce a mezd, normovačů, statistiků, rozborářů, hospodářů středisek, finančních referentů, kontrolorů a odbytových referentů, pracovníků výpočetních středisek. Po zapracování mohou absolventi vykonávat i funkce samostatných ekonomů. Někteří z absolventů úspěšně studují na vysokých školách.

Budova Střední ekonomické školy

Škola poskytuje žákům úplné střední vzdělání. Všeobecné vzdělání získávají v předmětech: český jazyk a literatura, ruský jazyk, volitelný cizí jazyk, dějepis, občanská nauka, hospodářský zeměpis, matematika, fyzika, tělesná a branná výchova. Odborné vzdělání si žáci osvojují studiem odborných předmětů. Jsou to především tyto předměty: technika administrativy, ekonomika a organizace, účetnictví, rostlinná a živočišná výroba. K nim se přidružují další odborné předměty: chemie, politická ekonomie, zemědělská statistika, základy československého práva, mechanizační prostředky, zpracování zemědělských výrobků a další. K rozvoji intelektuálních dovedností žáků školy přispívá i výuka předmětu řízení motorových vozidel, která se na škole provádí úspěšně již osmnáctý rok.

Těžiště vyučování je v odborné teorii. Teoretické poznatky si žáci ověřují, prohlubují a upevňují v praktických cvičeních ve škole a v individuálních a provozních praxích, z větší části přímo v provozních podmínkách na zemědělských závodech.

Z uvedeného vyplývá, že škola plní náročné výchovné a výukové úkoly pro potřeby socialistické zemědělské velkovýroby. S rostoucími úspěchy socialistického zemědělství rostou i požadavky a nároky na zemědělské školství. Rozhodující část pedagogického sboru udržuje soustavně kontakty se zemědělskými závody, aby úroveň výuky odpovídala potřebám současného zemědělství. Už od vzniku oboru ekonomiky zemědělství členové sboru pomáhali začínajícím družstvům odbornou radou. Žáci odpracovali stovky brigádnických hodin, zejména při sezónních špičkových pracích. Je pochopitelné, že ani dnes nestojí škola stranou, i když zemědělské závody již nejsou na brigádnické výpomoci závislé. Jen např. v loňském roce bylo odpracováno více než 10 tisíc brigádnických hodin.

V současné době je práce celého sboru orientována na přípravu k realizaci nové československé výchovně vzdělávací soustavy v podmínkách naší školy, počínaje školním rokem 1984/85 tak, aby mladá generace byla řádně připravena pro život a práci v rozvinuté socialistické společnosti. Jednotný výchovný systém je koordinován ZO KSČ. Výrazem dobré výchovné práce školy je nejen aktivní činnost ZO KSČ, ale i neformální práce ROH a úspěšná činnost odbočky SČSP a pobočky ČSVTS, která byla založena jako první na školách II. cyklu ve Východočeském kraji vůbec. Celý pedagogický kolektiv se může ve své výchovné práci opřít o aktivní činnost organizace SSM. Naši svazáci už nejednou dokázali, že mladí lidé vědí, kde je jejich místo. Na dobrou tradici práce bývalého ČSM (připomeňme jen rozsáhlou zájmovou činnost, soutěž o socialistickou třídu, velkou brigádnickou pomoc) navázal SSM. Sbírka na pomoc „SOS dětská vesnička", sbírky na pomoc bojujícímu Vietnamu, sbírka na pomoc bojující Chile a z poslední doby např. výrazný příspěvek na uspo-

Pokračování na str. 6

Dokončení ze str. 5
řádání světového mírového shromáždění v Praze, závazky nejstarších žáků darovat bezplatně krev, stovky odpracovaných hodin při výstavbě sportovního areálu, péče o přestárlé občany ve městě — to je jen velmi skromný výčet rozsáhlé činnosti celé organizace. Někteří svazáci pracují jako pionýrští vedoucí. V činnosti organizace je zvlášť cenné, že svazáci pracují neformálně a většina akcí je výsledkem jejich vlastní iniciativy. Nejinak tomu bylo při vyhlášení závazků prvních ročníků, že po celou dobu studia budou brigádnicky pomáhat při úpravách vzhledu našeho města.

Z rozsáhlé a rozmanité činnosti školy, kterou v tomto krátkém přehledu nelze ani heslovitě uvést, připomeňme ještě alespoň několik významnějších kontaktů. Naše škola je od roku 1970 cvičnou školou pro katedru pedagogiky VŠZ v Praze. Již několik let škola nepřetržitě spolupracuje s Výzkumným ústavem anorganické chemie v Ústí nad Labem v oblasti ověřování nových druhů průmyslových hnojiv. Na velmi dobré úrovni probíhá patronátní spolupráce s JZD ČSSP Nový Bydžov a JZD Rudá hvězda Králíky.

S mnoha dalšími družstvy udržuje škola pravidelné kontakty v souvislosti s výkonem provozních praxí žáků.

Škola udržuje významné družební styky se zemědělskými školami v Beelitz v NDR a v Božkově v PLR.

Velmi dobré výsledky přináší družba se sovětskými vojáky z Vysokého Mýta a posádkou vojenského útvaru 1550 v Chlumci nad Cidlinou. O dobrou úroveň těchto vztahů pečuje zejména odbočka SČSP a výbor ŠO SSM.

Ještě několik poznámek k současným úkolům, které škola řeší, zejména na úseku hospodářském a pro zlepšení pracovního prostředí žáků a učitelů. Stávající budova školy byla postavena v letech 1912—1913. Přes prováděné úpravy potřebám školy plně nevyhovovala. Postupně bylo nutné přistoupit k vnitřním úpravám, aby prostory odpovídaly požadavkům moderní výuky. Pro zvýšení efektivnosti a racionalizace výuky počítáme v blízké době jednak s vybudováním samostatné učebny vybavené moderní didaktickou technikou, jednak se zvukovou izolací cvičeben techniky administrativy (výcvik psaní strojem).

V posledních deseti letech byly provedeny rozsáhlé opravy a modernizace vnější i vnitřní části budovy. Bylo a je pamatováno i na estetické prostředí učeben žáků a pracoven učitelů. Převzetím, adaptací a výstavbou škola vytvořila podmínky pro ubytování větší části pedagogického sboru.

K vybudovanému sportovnímu areálu v akci Z byly v současné době zahájeny přípravné práce na výstavbu tělocvičny v akci Z, aby tak byl uzavřen stávající komplex tělovýchovných zařízení školy.

Součástí školy je Domov mládeže Julia Fučíka, který v současné době poskytuje ubytování stu žáků. Interiér budovy je moderně vybaven, vnější část budovy si vyžádá nákladné opravy. Přes veškeré úsilí se ředitelství školy zatím nedaří prosadit provedení omítky.

Vše, co jsem uvedl, by nebylo možné bez obětavé práce všech pedagogických, technicko-hospodářských, ale i provozních pracovníků školy, kteří vždy věděli a vědí, že část svého aktivního života chtějí prožít tak, aby škola byla jejich školou a dobrá příprava mladých lidí pro život odměnou za poctivou a náročnou práci.

A tak se všichni dohromady a spolu s námi absolventi, bývalí pracovníci školy, ale i přátelé školy připravujeme přivítat významný mezník v životě naší školy i životě našem.

ing. Vlastimil Steklý,
ředitel školy

VÝCVIK BRANCŮ V ZO SVAZARM NOVÝ BYDŽOV

Obrana socialistické vlasti je vrcholná povinnost každého občana ČSSR. V současné mezinárodní politické situaci nabývá stále více na významu. Otázkám obrany a branné politiky věnovala pozornost jednání 26. sjezdu KSSS a 16. sjezdu KSČ. Nejreakčnější kruhy imperialismu, především USA, přešly v posledním desetiletí ve snaze zvrátit historicky nevyhnutelné revoluční přeměny a zastavit proces uvolňování, k záměrnému zostření mezinárodní situace.

Jsme svědky nebývalého růstu intenzity a rozsahu agresivity imperialismu, který nutí země reálného socialismu upevňovat vojenskou sílu, dbát o zajištění své obrany. Členské státy Varšavské smlouvy přitom soustavně usilují o udržení míru ve světě, proti militaristické politice nové „studené války" stavějí mírový program důsledného boje za zastavení horečného zbrojení a odvrácení nebezpečí světového konfliktu. V této situaci má nesmírný význam jedna ze složek výchovy social. člověka - branná výchova. Podle zákona č. 73 z r. 1973 tvoří v naší společnosti branná výchova jednotný systém a týká se občana prakticky od školních let až do stáří. Hlavním cílem branné výchovy je dosáhnout uvědomělého vztahu občanů k obraně social. vlasti, upevňování socialistického vlastenectví a internacionalismu.

A právě tady má své místo i předvojenská příprava branců, které se věnuje ve svém volném čase celá řada obětavých funkcionářů a členů ZO Svazarmu v Novém Bydžově. Výcvik provádíme ve výcvikovém středisku branců ve dvou výcvikových obdobích. Branci zde získávají základní teoretické znalosti, a praktické dovednosti a návyky z odborných příprav. Vychováváme brance k odpovědnosti za obranu socialistické vlasti a celého socialistického tábora, rozvíjíme v nich vědomí socialistického vlastenectví a proletář. internacionalismu a tím je vedeme k uvědomělému vytváření správných postojů při plnění úkolů přípravy na vojenskou základní službu.

Výcvik branců při ZO Svazarmu v Novém Bydžově provádíme již řadu let. Za tu dobu zde vyrostl stálý kolektiv obětavých a zkušených cvičitelů, kteří zodpovědně a svědomitě přistupují k plnění tak významného politického úkolu. Řada cvičitelů jsou členy výboru ZO Svazarmu — jsou to: Mir. Kučera, Jos. Vlášek, Jan. Bydžovský, Mir. Bárta, Fr. Dejl, Jar. Nečesaný, Milosl. Sahánek.

Při plnění tak významného úkolu úzce spolupracujeme s MěNV, s OV Svazarmu, s OÚNZ, s LM a s komisí JSBVO při MěNV. Výcvik se snažíme zkvalitňovat jednak poctivou přípravou cvičitelů, zaváděním progresivních moderních metod a forem práce, organisujeme pro brance besedy se zasloužilými členy strany, promítáme jim vhodné filmy s bojovou tématikou, používáme všechny dostupné pomůcky, konáme exkurze do památných míst bojů II. světové války.

I když se nám práce ve VSB přehodnoceno na okresních a krajských vážně daří, což bylo již několikrát aktivech Svazarmu - VSB při ZO Svazarmu v Novém Bydžově byla hodnocena mezi nejlepšími, přesto se v naší politickovýchovné práci setkáváme i s potížemi, zejména je to nepravidelná docházka branců do výcviku.

I přes některé těžkosti, které provázejí výcvik se nám práce daří a je naší snahou a cílem tyto těžkosti překonávat a tak celkově se připojit ke všem Svazarmovcům, kteří se aktivně podílejí na plnění závěrů 16. sjezdu KSČ a IV. sjezdu Svazarmu ČSR.

Miroslav Kučera,
náčelník VSB
a člen výboru Svazarmu
v Novém Bydžově

MILÝ DOPIS

Vážení novobydžovští přátelé!

Dovolte mně, abych Vám poděkovala jménem všech Bydžováků bydlících v Penzionu pro důchodce v Hradci Králové za Novobydžovský zpravodaj, který nám pravidelně zasíláte.

Těšíme se z každého čísla. Samozřejmě nás zajímá veškeré dění v našem rodném městě. I když žijeme velmi spokojeně v ideálních podmínkách pro staré občany, zůstali jsme novobydžovskými patrioty, tak jak to řekl p. Werich, doma zůstane člověk tam, kde „žumpal" kuličky. Proto rádi si oživujeme vzpomínky na známé novobydžovské figurky, které tak výstižně vykreslil zemřelý Dr. Maštálka, rádi si připomínáme zážitky Jiráskova divadelního souboru líčené s. Smutným a bavíme se veselými příhodami podanými s. Řezníčkem.

Přejeme Vám hodně úspěchů ve Vaší dobré práci a ještě jednou náš upřímný dík!

Jménem Bydžováků žijících v penzionu
Marie Joštová, Hradec Králové

ABY SE NEZAPOMNĚLO... XII. část

Až do přestavby divadla v roce 1961

Tak v posledním čísle jste si s námi nakonec ještě pěkně od plic zazpívali nejhezčí písničku z „Basy" a sise „Sami dva na peci líháme". A tak si povíme, jak to bylo všechno s tím naším divadlem dál. 11. srpna dopoledne ještě hronovskými ulicemi zaznívalo jásavé „Tuláčku uhúú", protože nás poznali podle malých basiček, které jsme měli na klopách kabátů, ale to už jsme balili a pospíchali domů ke svým. A nutno říct, že ačkoliv šťastni nad dobrou věcí, přece jen nesmírně utahaní, jak jsme nebyli snad nikdy předtím ani potom. Ono to nebylo tak jednoduché, posuďte sami:

Absolvovat cestu autobusem do Hronova, hned se ubytovat, rozbalit kostýmy, připravit všechno pro hru. Druhý den ráno zkouška na jevišti, odpoledne ostré představení před vyprodaným sálem. Dvě hodinky pauza, další představení. Pak krátké posezení s přáteli z ostatních spřátelených souborů, kteří přijeli na naše představení. Ráno pak absolvovat tiskovou konferenci v místnostech sekretariátu Jiráskova Hronova. Zástupci kulturních rubrik všech časopisů, každý chce vědět něco jiného o souboru, o repertoiru, o autorce hry, o plánech pro další činnost. No zkrátka jsme si pak řekli, že snad by bylo lepší sehrát ještě jedno představení, než přes dvě hodiny odpovídat a vysvětlovat. Ale konečně nás propustili a už jsme rychle utíkali něco sníst a připravovat se na dvě důležitá představení, která musíme tohoto dne absolvovat, protože kritika, tisk, rozhlas a televize budou na představeních teprve dnes. Trošku nervozity přinesla do souboru skutečnost, že režisér představení přišel do divadla na poslední chvíli, protože od rána na svém pokoji v hotelu se snažil utišit svůj záchvat žlučníkový. Už léta ho to zlobilo, ale že právě zde to začíná vážně to nikdo netušil. Přesně za rok a to na den, jsme jej vynášeli z foyeru divadla naposled. Ale o tom až za chvíli. V tom shonu v divadle se to přešlo, režisér se dostavil a jelo se. Odpočinek mezi představeními, bohužel, žádný. Ještě se nezavřela naposled opona nad odpoledním představením a už jsme klopýtali v zákulisí o kabely, které tam natahali pracovníci televize. Jakmile odpolední představení skončilo, „vrhli se" na nás a už to začalo. Rozhlas si ze začátku našeho představení udělal zněl-ku pro celé zpravodajství o Hronovu a televize natočila reportáž o našem představení. Plné dvě hodiny nás honili po jevišti i po šatnách, toho chtěli zabrat při líčení, toho zase při muzice, líbili se jim pekelné scény — no a jak to při tom bývá, když se to líbilo režisérovi, tak to zase měl špatně zvukař, pak to potřeboval kameraman ještě trochu přisvítit — a tak nás zdržovali až do začátku večerního představení. Za pět minut osm nás opustili, nám na jevišti podali studenou večeři a za pět minut jsme jeli znovu. Když jsme se vrátili z Hronova a viděli v televizních novinách záběry z tohoto natáčení, jen jsme kroutili hlavami, co tam ty dvě hodiny dělali, když televizní šot trval přesně 4 minuty.

Po návratu domů jsme chtěli „Basu" již uklidit a začít něco nového, ale naši přátelé z Dobré Vody u Hořic právě otevírali nový kulturní dům a projevili přání otevřít jej právě představením naší „Basy" a tak jsme zase všechno naložili a jeli ještě naposled — a to podvacáté — zahrát si „Basu".

Pak se skoro tři měsíce nehrálo. Únava vykonala své, hledalo se něco nového. Byla nám doporučena hra Borise Gorbatova „Zákon zimního tábora". Je to chlapská hra o budovatelích válečného přístavu v oblasti věčně zamrzlé půdy, kde se příroda ani lidé navzájem mezi sebou nemazlí. To jsme hráli ke konci listopadu a už jsme museli myslet na vánoce. Aby to bylo zase s muzikou a písničkami. A protože se nám obsazením žádná opereta právě nehodila, připravili jsme montáž ze světových operet, spojili vhodným textem a pod názvem „Ples v operetě" jsme o vánocích naše diváky pozvali na setkání s hlavními postavami světových i našich operet. A tak navštívil ples Paganini, hrabě Luxemburg, hraběnka Marica, Serafínka i s poštmistrem, hráli tam karty i kumpáni z „Polské krve", svými toaletami tam oslňovala veselá vdova — zkrátka nejhezčí árie z operet zněly po tři večery o vánocích v divadle. To už tu byl rok 1958 a v březnu uvedl režisér Fr. Folbergr na scénu obtížnou hru anglické pokrokové autorky „Malajská romance". Hra z prostředí dnešního Vietnamu, tehdy ještě jako kolonie. V tomto představení se představila řada dalších nových členů, kteří pak po dlouhá léta byli našimi spolupracovníky. V měsíci červnu mladý režisér Karel Kysela s Karlem Horákem nastudovali jugoslávskou frašku ze současnosti pod názvem „Společný byt". Měla velký úspěch jak u nás doma, tak na všech zájezdech. A lidé se opravdu smáli od plic, protože problémy, které tato hra řešila, byly problémy současné posuďte sami — v nouzi o byt si celá parta budoucích nájemníků hlídá dokončení činžovního domu a aby o byt skutečně nepřišli, vymýšlí si každý nějakou záminku a přesto, že dům je teprve v základech, už se zabírají budoucí místnosti. Z toho vznikají situace, které vzbuzovaly salvy smíchu v hledišti a tak není divu, že jsme hru sehráli i na zahradě místní nemocnice a podpořili tak heslo, že i smích léčí. Hrála se celkem 9×. Jedno představení však bylo poznamenáno velkým smutkem. Naplánovali jsme reprizu tohoto představení na bydžovskou pouť ve snaze, aby se návštěvníci Bydžova o pouti mohli také dle své libosti pobavit v divadle. V týdnu před tímto představením nás však zastihla krutá a snad v této chvíli i nečekaná zpráva, že po jednoroční těžké chorobě zemřel dlouholetý člen, dramaturg a herec Jaromír Matějovský. Jako hromová rána působila na nás tato zpráva. Co teď dělat, když je pouťové představení vyprodané? Navštívili jsme proto rodinu zesnulého, abychom se poradili o dalším. A ukázal se opravdový přístup rodiny k celému ochotnickému hnutí, přístup, který by v té době asi projevila každá rodina našeho souboru, protože jsme všichni pro naše divadlo žili — bylo dohodnuto, že rozloučení s naším členem bude z divadla dne 9. srpna. Byl to den našeho představení a proto jsme chtěli toto představení zrušit. Avšak rodinou zesnulého nám bylo řečeno: „Kdyby náš Mirek o tomto představení věděl o tušil, co se stane, jistě by trval na tom, aby se hrálo a proto představení neodříkejte a hrajte." Tak jsme se dne 9. srpna přišli všichni do foyeru divadla rozloučit se svým dlouholetým spolupracovníkem, vynesli jsme jeho rakev před divadlo do připraveného auta a to s ním odjelo na poslední cestu, odkud se nikdo nevrací. V té chvíli jsme si uvědomili, že to je přesně na den od hronovské premiéry „Basy", kdy se mu tam udělalo nevolno a za rok, že se loučíme navždy. Kdybychom snad dělali zázraky, bylo to večer na našem představení znát, je to málo platné, jestliže prožijete s někým dvacet i více let u společné práce a ta je najednou narušena odchodem, nechá to známky i na práci. To jen tak na okraj — a je to stejné u profesionálů jako u ochotníků — že nemusí být duševní pohoda odpovídající situaci na jevišti, ale jednou jsi se rozhodl rozdávat lidem pohodu, musíš tedy sloužit a nehledět na to, jak je právě tobě uvnitř.

V říjnu jsme sehráli ke 40. výročí vzniku ČSR hru „Nezapomenutelný den" a na vánoce se již zase lidé smáli trampotám pana Načeradce ve hře „Muži v offsidu", kterou připravil režisér Fr. Folbergr. A přišel rok 1959. Ke dni učitelů připravil K. Kysela premiéru velmi obtížné hry Friedricha Wolfa „Profesor Mamlock". Těžká práce s nastudováním této hry se vyplatila, hráli jsme ji celkem 8× doma i na zájezdech. Máme hezké vzpomínky na tuto hru. Tam totiž se jeden obraz odehrává v operačním sále nemocnice. Vynikající chirurg prof. Mamlock, židovského původu, má operovat význačného činitele nastupující nacistické strany v Němec-

Pokračování na str. 8

Dokončení ze str. 7

ku, kde razie proti židům byly již v plném proudu. Protože to je stěžejní obraz celé hry, byla tomu také věnována náležitá péče. Vedení zdejší nemocnice nám vyšlo tehdy vstříc, věnovalo nám vyřazený inventář ostatní jsme opatřili sami a pilně jsme studovali situaci, kterou hra předepisovala a hlavně jsme sbírali poznatky, abychom neudělali příliš mnoho chyb. Měli jsme mezi sebou zaměstnance nemocnice a tak jsme pilně studovali dle jejich pokynů. Jana Prokopová pilně s námi cvičila všechno od mytí rukou až po nasazení masky pro narkózu. A poněvadž jsme věděli, že lékaři zdejší nemocnice budou našimi přísnými kritiky, právě tak jako byli našimi stálými předplatiteli a diváky, pilně jsme studovali Mamlocka, aby působil co nejvěrohodněji. A velmi nás potěšilo, když nám pak prozradili, že jsme neudělali chybu a že by se marně hledal na této scéně nějaký nedostatek. A to víte, jak to tak na jevišti chodí, nejvíc zkusil Zbyněk Šebek, který ležel „připraven" k operaci a musel všechno vyslechnout a nechat si všechno líbit. Nutno podotknout, že všechno nebylo zrovna v textu, to bylo jen pro něho a nebo zase naopak od něho k nám, když jsme mu ne právě šetrně „pracovali" na jeho tělesné schránce. Přesto, že hra byla velmi obtížná, měl režisér K. Kysela šťastnou ruku a velmi rádi jsme ji hráli. Mezi tuto hru přišla ještě pohádka a jedna veselohra ze současného života na vesnici, jmenovala se „Návštěva nepřichází". Také s touto veselohrou se jezdilo a užilo se s ní spousta legrace. Zatím Fr. Folbergr nastudoval Kožíkovu hru „Cesty žen", Ivan Vacek uvedl další pohádku a sice „Zkoušky čerta Belínka", pak ještě režisér Fr. Měkota zajel se svou veselohrou „Návštěva nepřichází" do Lovčic a Kobylic a protože to bylo už na konci listopadu, bylo na vánoce po mnoha letech volno. V březnu roku 1960 se zahájilo s operetou L. Tabiho „Host z Paříže", kterou nastudoval a hlavní roli zpíval K. Kysela. A opereta měla 7 repris, mezi to se opakovala pohádka o Belínkovi a na květnové oslavy jsme nastudovali hru místního autora, který projevil takové zbožné přání, jak sám často říkával, vidět jednou svou hru od bydžovského Jiráska. Tím autorem byl pracovník bydžovského okresního národního výboru Antonín Novotný. Vybrali jsme jeho hru „V posledních dnech", která svým zaměřením se hodila ke květnovým oslavám. Režii tohoto představení měl mladý režisér Karel Horák. Slavnostnímu představení k 15. výročí osvobození byl také přítomen autor hry a velmi děkoval za péči, která byla jeho hře věnována. Pak ale přišly dva zájezdy s operetou „Host z Paříže" a sice do přírodních divadel v Petrovicích a Kobylicích, to bylo 5. června a pak se divadlo na rok pro diváky zavřelo a my všichni jsme se pustili do radostné práce na tom, po čem jsme léta toužili, totiž přestavět divadlo, aby odpovídalo současným požadavkům. Vždyť od roku 1924 nebyly žádné větší práce v divadle podnikány, upravil se pouze trochu prostor orchestřiště a zmodernizoval se v roce 1935 osvětlovací park na jevišti. A proto jsme se s chutí pustili do práce, aby to byl co nejdříve hotovo a mohli jsme si opět zahrát na nové moderní scéně a uvítat naše diváky v modernizovaném hledišti i foyeru.

Tím, že se na rok přestalo v divadle hrát a začalo se pak v obnoveném divadle, vlastně také skončila etapa, která by měla být snad jakoby vzpomínková. Když v roce 1961 dne 20. května se divadlo otevřelo hrou Afanasije Salynského „Krutá maska" a vy jste poprvé navštívili divadlo, vlastně jste načali novou éru — současnou, protože už jste převážně pamětníky těchto chvil. Věnujeme se tedy příště již vzpomínkám na některé ostatní lidi kolem divadla, než herce a režiséry, to proto, abyste poznali také jejich práci, jejich trampoty a také si povíme o těch chvilkách radosti, legrácek i pěkných kulišáren, které jsme jeden druhému vyváděli a které nám tak trochu kořenili také to věčné vysedávání na zkouškách nebo za scénou.

A protože toto vyprávění dostanete do ruky už v době, kdy budete trávit nejkrásnější svátky v roce, přeji Vám všem, kteří naše vyprávění sledujete, abyste si je užili co nejlíp, aby Vám přinesly mnoho radosti a snad i trochu vzpomínek na to, kolik těch vánoc jste trávili mezi námi v divadle — bylo Vás hodně, kteří nesměli nikdy chybět a věříme, že si na ty chvilky vzpomenete rádi právě tak, jako na ně vzpomínáme my, kteří jsme pro Vás tyto večery připravovali. A jestli Vám to náhodou uniklo, tak Vám chci jen připomenout, že si takto vánoce při vzpomínkách už připomínáme potřetí — to to utíká, víte? Tak hodně zdraví a spokojenosti v tom roce 1984 a na slyšenou!

Zdeněk Smutný

AUTOGRAMIÁDA Vladimíra RENČÍNA

Dlouhá fronta lidí v knihkupectví Oty Douši nečekala tentokráte na nové knihy. Bylo pondělí 21. listopadu 1983 a do Nového Bydžova přijel náš nejznámější autor kresleného humoru vynikající umělec Vladimír Renčín. Přijel, aby podepisoval úsměvnou knížku RENČÍN 99. Prodejna Knihy a Městské kulturní středisko připravilo pro Bydžováky předvánoční autogramiádu, která měla úspěch. Malí, velcí, mladí i staří čekali na svého humoristu. Jeho obrázky zná u nás snad každý a tak kromě podpisu si všichni v pondělí odnášeli i kus pořádného úsměvu. Byl to pěkný podvečer s milovaným autorem. Děkujeme za návštěvu, milý Vladimíre, a těšíme se zase na viděnou.

Divadelní předplatné 1984

Nezapomeňte si ještě dnes zajistit v Městském kulturním středisku předplatné na rok 1984 do Jiráskova divadla. Rádi vás uvítáme mezi stálými diváky divadla v Novém Bydžově.

Co jsme pro vás připravili? V roce 1984 se v Jiráskově divadle představí herci karlínského divadla z Prahy, Horáckého divadla z Jihlavy, Východočeského divadla z Pardubic a Divadla Vítězného února Hradec Králové a Krajského divadla z Kolína.

DON JUAN DĚDEČKEM

hudební komedie na staré „juanovské" téma v podání herců karlínského divadla v Praze. Čtvrtek 19. ledna 1984.

JOSEFINA

Hra Vladislava Vančury v režii Pavla Palouše v provedení herců hradeckého divadla. Čtvrtek 23. února 1984.

GAZDINA ROBA

Inscenace klasické hry G. Preisové. Hraje Východočeské divadlo v Pardubicích v úterý 27. března 1984.

BLÁZINEC V PRVNÍM POSCHODÍ

Šamberkova komedie v úpravě Karla Šaška. Poprvé se v Jiráskově divadle představí herci Horáckého divadla z Jihlavy.

MALOVANÉ MILOVÁNÍ

Nejúspěšnější hra Krajského divadla v Kolíně. Úterý 22. května 1984.

SNĚHOVÁ KRÁLOVNA

Pohádka pro děti i dospělé. Hrají herci z Kolína v neděli 3. června 1984 od 14 hodin.

Na druhé pololetí roku 1984 máme pro vás připravenou detektivní hru ZUB ZA ZUB v podání herců Východočeského divadla v Pardubicích, hru ČTRNÁCTÝ HRABĚ GURNEY s herci Krajského divadla v Kolíně a klasickou hru W. Shakespeara HAMLET opět s pardubickými herci.

Mimo předplatné se můžete přijít podívat do Jiráskova divadla na pohádku PRINCEZNA SE ZLATOU HVĚZDOU NA ČELE — 26. března nebo nejúspěšnější hru slavného italského autora Eduarda de Filippa MUŽ A DŽENTLMEN s Milanem Sandhausem v hlavní roli a herci z Pardubic ve středu 25. dubna.

VŠECHNY ŽÁNRY JSOU DOBRÉ, KROMĚ ŽÁNRU NUDNÉHO

Voltaire

TRESTNÁ ČINNOST MLÁDEŽE

Otázce trestné činnosti mládeže a ochraně mládeže před škodlivými vlivy věnuje naše společnost velkou péči a pozornost. Pro státní orgány vyplynul ze závěrů zasedání ÚV KSČ ve dnech 3.—4. července 1973 důležitý úkol — soustavně působit k dosažení ještě výraznějšího pokroku v socialistické výchově mladé generace. Tento úkol byl zdůrazněn i ve Zprávě o činnosti strany a vývoji společnosti od XV. sjezdu KSČ a dalších úkolech strany přednesené na XVI. sjezdu KSČ. Ve zprávě bylo mimo jiné uvedeno, cituji „zdravý růst mladého pokolení zůstane i do budoucna v popředí pozornosti stranických i společenských orgánů a organizací celého našeho státu" — konec citátu.

Tato slova, přednesená na XVI. sjezdu KSČ generálním tajemníkem ÚV KSČ a presidentem ČSSR soudruhem Gustávem Husákem zavazují všechny státní orgány a organizace, zejména orgány činné v trestném řízení, aby jednotně a účinně působily na mladé pokolení, zejména při formování jeho socialistického, společenského a právního vědomí.

Úsilí společnosti uplatňovat a stále prohlubovat péči o mládež je vyjádřeno též v trestném zákoně zvláštní úpravou stíhání mladistvých a v trestním řádu.

Touto otázkou se v poslední době zabývaly jak městské, okresní tak i krajské konference KSČ, kde ve svých závěrech a usneseních je jednoznačně ukládán úkol zajistit cílevědomější ovlivňování socialistické výchovy mládeže a zvýšení ochrany před škodlivými vlivy.

Chci poukázat na několika případech na podíl mládeže na trestné činnosti v teritoriu Obvodního oddělení VB Nový Bydžov v roce 1982 a za první pololetí roku 1983. Již předem je možno konstatovat, že na výši případů trestné činnosti na uvedeném úseku má vliv větší počet trvale žijících rodin cikánského původu v Novém Bydžově.

V roce 1982 bylo celkem u nezletilých a mládeže evidováno a dokumentováno 14 trestných činů a přečinů. 4 trestné činy a přečiny spáchaly osoby nezletilé, na dalších 10 případech se podíleli osoby mladistvé. Z celkového počtu bylo 9 případů spácháno osobami cikánského původu z nichž se jedná o 3 přečiny a 6 trestných činů různé společenské nebezpečnosti. V roce 1982 Obvodní oddělení VB Nový Bydžov registrovalo 144 trestných činů a přečinů a z toho počtu spáchaly osoby nezletilé a mladistvé 10% trestné činnosti.

V prvním pololetí roku 1983 bylo nezletilými a mladistvými osobami spácháno celkem 6 trestných činů a přečinů. S porovnáním s prvním pololetím roku 1982 je zaznamenán pokles o 2 případy. Z uvedeného počtu spáchaly osoby nezletilé 2 trestné činy a přečiny a u osob mladistvých došlo ke spáchání 4 trestných činů a přečinů. S porovnáním s prvním pololetím roku 1982 je u osob nezletilých nápad trestné činnosti stejný a u osob mladistvých konstatujeme snížení o dva případy. Z tohoto počtu v roce 1983 spáchaly trestnou činnost osoby cikánského původu v 5 případech z nichž jsou 3 trestné činy a 2 přečiny. Ve stejném období roku 1982 spáchaly osoby cikánského původu 4 případy z toho 3 trestné činy a 1 přečin. Z uvedeného výčtu je patrná skutečnost jak již bylo uvedeno, že osoby cikánského původu se podílejí na nápadu trestné činnosti podstatnou měrou. V roce 1982 z celkového počtu 14 spáchaných případů nezletilými a mládeží se osoby cikánského původu podílely 65 procenty a v roce 1983 t. j. za první pololetí 84 procenty.

Na základě uvedených skutečností je do budoucna zapotřebí, aby nejenom orgány činné v trestním řízení, ale i ostatní státní orgány a společenské organizace věnovaly problematice mládeže a to zejména cikánského původu v teritoriu města Nového Bydžova zvýšenou pozornost a společnými silami čelili dalšímu vzrůstu trestné činnosti na tomto úseku.

Ze strany orgánů činných v trestním řízení je v prvé řadě prováděno preventivní působení na mládež a to jak besedami na školách prvního i druhého cyklu, kdy tyto besedy jsou zaměřovány na objasňování příčin páchání trestné činnosti, ochrany mládeže před škodlivými vlivy, záškoláctvím a v poslední době se vyskytující toxikomanii.

Jedním z neustálých problémů je narušování veřejného pořádku zejména při odchodu účastníků z různých tanečních zábav. Dochází při tom k různým výtržnostem, rvačkám, poškozování majetku jak v socialistickém, tak i soukromém vlastnictví, nevhodnému až vulgárnímu chování mládeže mezi sebou i na veřejnosti. K tomuto jednání napomáhá mládeži zejména nadměrné konzumování alkoholických nápojů v průběhu tanečních zábav, různé způsoby fetování a používání různých léků.

Setkáváme se s porušováním zákona číslo 120/62 Sb., který nám umožňuje čelit a bojovat proti alkoholismu. Určitý podíl na tomto negativním jevu mají také hudební skupiny, které jsou u mládeže populární a za kterými se sjíždí mládež nejen ze širokého okolí, ale i z různých okresů i krajů, což má za příčinu velkou fluktuaci kriminálně závadové mládeže.

Tyto negativní rysy se projevují v poslední době v širším měřítku i v teritoriu Obvodního oddělení VB Nový Bydžov, kdy ze strany zodpovědných funkcionářů socialistických organizací bude zapotřebí zkvalitnit nejen pořadatelskou službu, ale i prohloubit spolupráci s dalšími státními orgány a společenskými organizacemi. Bude nutno zvažovat vhodnost pozvání určitých hudebních skupin, řešit otázky podávání alkoholických nápojů na těchto zábavách a v neposlední řadě zvažovat i časový termín a délku konání těchto tanečních zábav.

Věříme, že společným úsilím jak orgánů činných v trestním řízení, tak státních orgánů, společenských organizací a širokou vrstvou uvědomělých občanů se nám podaří vést mládež k dobrému vztahu k socialistickému zřízení a k platnému využívání všech hmotných a kulturních statků ve prospěch rozvinuté socialistické společnosti a tím vychovávat k uvědomnělé a cílevědomě zaměřené mládeži.

Václav Kop

Hovoří VB v Novém Bydžově

Napsali jste nám

Do naší redakce nám přišla řada dopisů, které pochvalně hodnotí Novobydžovský zpravodaj. Úryvky z některých otiskujeme:

Vážení, děkuji vám za zaslaná čísla Novobydžovského zpravodaje i za váš zájem o Šmahu. S přátelským pozdravem

Univerzit. prof. PhDr. František Černý, DrSc. Praha

Vážení a milí,

děkuji vám, že jste tak mile vzpomněli na maminku Boženu Včelišovou, novobydžovskou rodačku a nejstarší čtenářku Zpravodaje. Však si Zpravodaj vždyky přečetla od první do poslední stránky, ke každému článku měla své moudré dodatky. Některé výtisky nám dokonce posílali naši známí z Bydžova, zvláště ty o našem „Jirásku", aby měli vnuci a pravnuci památku.

Děkuji vám za vzpomínku a přeji vám hodně zdaru a radosti v práci pro Novobydžovský zpravodaj.

Jiřina Hezká, Litvínov

Jako zdejší rodačka jezdím často do N. Bydžova a se zájmem sleduji Váš Novobydžovský zpravodaj.

S patriotským povděkem konstatuji jeho stále vzrůstající úroveň. Např. v posledním čísle výborný článek M. Provazníka „Bydžov mění svou tvář". Je snad po dlouhém odstupu opět významným příspěvkem, burcujícím svědomí Bydžováků. Bezvadná je i forma podání, styl a vůbec atraktivnost námětu a myslím, že tentokrát překryl i oblíbené Bydžovské úsměvy.

JUDr. J. Janatová, Praha

DĚJINY NOVÉHO BYDŽOVA

ČÁST III.

Ve třetí části pokračujeme v přehledu dějin města v období let 1620 až 1848 — od bitvy na Bílé hoře k buržoazní revoluci v českých zemích.

Habsburkové zavedli po bitvě na Bílé hoře rozsáhlé konfiskace jmění stoupenců protestantského tábora. Tak i Novému Bydžovu byly v roce 1622 zabaveny všechny městské vsi se dvory, lesy, rybníky a ostatním majetkem v odhadní ceně 29.372 kop míšeňských.

Hned v následujícím roce do města vstoupily oddíly císařského vojska a koncem roku 1624 byla fara obsazena prvním katolickým knězem, který za vojenské asistence zahájil násilnou rekatolizaci města a okolí. Protestantští kněží byli zatčeni a jejich knihy, kázání a spisy skončily v plamenech uprostřed náměstí.

Vyslanému vojenskému oddílu, který měl v roce 1625 přimět měšťany ke katolické víře, velel pověstný Don Martin de Huerta. Jednání se shromážděnými měšťany mělo obdobný průběh jako na jiných místech. Když Jan Koláčník jménem sousedů prohlásil, že je nemožné, aby hned upustili od víry, kterou po celý život vyznávali, ledaže by byli poučeni o něčem lepším, rozhorlený Huerta mluvčího nemilosrdně zbil holí a ihned dal vyhostit z města. Nato polekaní měšťané slovy přislíbili plnou poslušnost.

Přes ostré represivní zákroky slavil katolický tábor jen částečné úspěchy. Silně zadlužené město muselo vydržovat oddíly vojska na své náklady až do roku 1626. V té době také z města odešlo do emigrace deset rodin.

Po první vlně násilné rekatolizace zvolili představité vládnoucí církve postup umírněnější. Počátkem roku 1628 ve městě jednala další komise, při které hrubou sílu vojska vystřídalo smlouvání. Všichni členové městské rady naoko přestoupili ke katolictví, ale žádali za to protislužbu — aby se komisaři u císaře přimluvili za navrácení zkonfiskovaného majetku města. 11. května 1628 byl také majetek zadluženému městu vrácen.

Za třicetileté války město trpělo nejen průchody a delším ubytováním vojsk, ale i několika vpády vojsk protestantského tábora. Zvláště těžkou pohromu přinesl v roce 1634 vpád saských vojsk. Tehdy do města vnikly dvě kompanie jízdy a po vynucení výpalného je vyplenily a z větší části vypálily. Sotva saské vojsko odtáhlo, vtrhl sem celý regiment pěšího císařského vojska.

Do života města nepříznivě zasáhl i vpád Banérových vojsk v roce 1639. Se Švédy se do Nového Bydžova vrátil i exulant Matěj Troskovec, který sem znovu uvedl protestantského kněze a nechal tu uvěznit císařského rychtáře Jana Dentulína, obávaného pronásledovatele nekatolíků a neomezeného pána města. Po odchodu švédských vojsk následovaly opět represe od katolického tábora. Další zkázu přinášely městu v roce 1642 švédské oddíly Torstenssonovy.

Po skončení třicetileté války byla situace města a jeho vsí téměř katastrofální. Podle údajů berní ruly z roku 1654 v Novém Bydžově zbylo z 210 domů jen 112 obydlených, 3 domy byly bez obyvatel a z ostatních 95 domů zůstaly jen rozvaliny. Ve vesnicích bydžovského panství zemský katastr zaznamenal celkem 28 sedláků, 22 chalupníků a 1 zahradníka a na 30 zpustlých usedlostí bez hospodáře.

Nejstarší dochovaná podoba městského znaku z r. 1672

Obyvatelstvu města a jeho vesnic se nevedlo o mnoho lépe ani v dalších desetiletích. Hned 30. září 1655 postihl polorozbořené město další požár, který zachvátil 36 domů ve městě a na předměstí, faru, školu, Metličanskou bránu, fortnu a jediný pivovar.

Rozvrácené městské hospodářství se po tomto požáru vzpamatovávalo ještě pomaleji. Zadlužené město muselo tehdy často žádat o daňové úlevy. V roce 1666 Leopold I. udělil měšťanům právo na čtvrtý jarmark a v roce 1701 obnovil úterní trhy na obilí, konané naposledy v roce 1641. Ke zlepšení finanční situace mělo vydatně přispívat i pivovarnictví. V roce 1696 byl za radnicí postaven nový pravovárečný pivovar a v roce 1701 ještě pivovar ve Vysočanech.

V roce 1715 ve městě propukla morová nákaza a vyžádala si několik lidských životů. 6. července 1718 zachvátil požár židovskou čtvrť, Metličanskou bránu a celé předměstí až k mostům. Ničivému živlu padlo za oběť na 77 stavení. Další větší požár postihl východní část města za Metličanskou branou 10. března 1739. Oheň zničil 9 domů a 5 stodol.

Každodenní život lidu byl v té době provázen i dalšími útrapami. V roce 1651 obnovily svoji činnost rekatolizační komise a začala nová vlna pronásledování nekatolíků a obracení lidu na katolickou víru. Pořizované seznamy uváděly desítky jmen nově získaných „duší", ale mnohdy šlo jen o formální a vynucená přiznání ke katolictví. S novou silou pokračovalo pronásledování pro víru ve dvacátých a třicátých letech 18. století za vlády Karla VI. O tom svědčí i různé procesy pro rouhání, vedené u bydžovského soudu. Jedné z opakovaných katolických misií ve městě se v roce 1737 zúčastnil i smutně proslulý jezuita Antonín Koniáš.

Duchovní útisk provázelo poněmčování. V úředním styku přestávala mít čeština téměř místo. K duchovnímu a národnostnímu útlaku přistupoval i sociální útisk, kterému bylo vystaveno zejména venkovské obyvatelstvo. Vedle robotních povinností vykonávaných při vrchnostenských dvorech museli poddaní městu odevzdávat stálé peněžní a naturální dávky a ve prospěch státní pokladny rostoucí kontribuce.

Protipólem všedního života byla nádhera a okázalost nového barokního umění. V letech 1680 až 1683 obohatil interiér kostela sv. Vavřince honosný hlavní oltář s obrazy významného malíře J. Heinsche, v roce 1716 bylo na náměstí dokončeno velké mariánské morové sousoší z dílny neznámého východočeského mistra a v následujícím roce začala stavba nového kostela sv. Trojice, zbudovaného na místě původního protestantského kostela podle plánů mladoboleslavského stavitele M. Rossiho.

Za první slezské války v zimních měsících 1741 a 1742 strádalo město ubytováním nepřátelského pruského vojska a nucenými rekvizicemi. Do doby této války také tradice klade účast mladých dobrovolníků z města v akademické legii. Za prokázané hrdinství v bojích potvrdila potom císařovna Marie Terezie studentům z legie všechny dosavadní výsady a svobody. Rozhodnutí císařovny bylo oznámeno zvláštní rezolucí, vydanou 10. února 1746 ve Vídni. Od té doby prý byly v našem městě pravidelně pořádány slavné studentské merendy. Ovšem první písemný doklad o konání merendy zatím známe až z roku 1800.

Ve čtyřicátých letech 18. století se na Novobydžovsku rozšířila sekta abrahamitů, tajných stoupenců starozákonních myšlenek. Abrahamité byli ve spojení s bydžovským rabínem Mendlem a zachovávali také některé

zásady židovského náboženství. Po vyzrazení sekty následovalo rozsáhlé vyšetřování a vynesení krutých trestů. Hlavní představitel abrahamitů krejčí Jan Pita z Chudonic byl 18. prosince 1748 po drastickém mučení ve městě upálen. I další přední stoupence sekty čekalo obdobné potrestání v Hradci Králové, Praze a Jaroměři. Hranice s abrahamity z Novobydžovska byly posledními, které v našich zemích pro víru hořely.

Od roku 1751 začala jedna z nejvýznamnějších kapitol v dějinách města. V rámci tereziánské reformy krajského zřízení vznikl nový kraj Bydžovský a Nový Bydžov jako jediné královské město na tomto území se také stal sídlem kraje. Krajský úřad zůstal v našem městě jen do roku 1784, kdy byl přemístěn do Jičína, ale název kraje se nezměnil až do nové reformy krajského zřízení v roce 1850. K přemístění sídla kraje z Nového Bydžova do Jičína vedlo podle soudobých zpráv několik důvodů. Krajskému hejtmanu vadila nevhodná poloha města vzhledem k severním oblastem kraje a hrozba požáru, tím spíše, že i registratura krajského úřadu byla umístěna v dřevěném domě. Nový Bydžov byl tehdy navíc bez samostatné pošty a bez hlavního silničního spojení. Po vydání císařského reskriptu z 27. září 1784 o přeložení krajského úřadu do Jičína se město několikrát bezvýsledně pokoušelo získat krajský úřad zpět.

Podle statistických přehledů bylo v Bydžovském kraji v roce 1788 celkově 174.973 obyvatel a v roce 1847 už dokonce 285.778 obyvatel. Do kraje patřila mimo jiné i města Hořice, Vrchlabí, Jičín, Poděbrady, Chlumec nad Cidlinou, Rokytnice nad Jizerou, Nová Paka a Jilemnice. Nový Bydžov zůstával po celé období největším městem kraje. Ze 2.866 obyvatel v roce 1788 zde počet obyvatelstva vzrostl na 4.919 v roce 1850.

V letech 1768 až 1775 byl na benediktýnském majetku na Metličanech postaven nový barokní kostel sv. Jakuba, který nahradil původní starobylý kostelík stejného zasvěcení. Není vyloučeno, že královéhradecký architekt František Kermer při stavbě využil starších plánů pražského architekta K. I. Dienzenhofera, autora projektu benediktýnské rezidence ve Sloupně a řady dalších staveb tohoto řádu v různých místech země. Východní část města tak dostala svoji novou neodmyslitelnou dominantu.

Ještě jako sídlo kraje prožíval Nový Bydžov bouřlivé události nevolnického povstání v roce 1775. Nedlouho po 20. březnu se houfy vzbouřenců přiblížily až k městu a počátkem dubna zde byl popraven jeden z předních účastníků povstání Václav Radim (Radoň) z Puchlovic.

Od poloviny května do konce června 1778 za války o bavorské dědictví bylo v okolí města utábořeno velké množství domácího vojska a císař Josef II. jako hlavní velitel rakouské armády pobýval po šest týdnů na starém zámku v Hlušicích. Jak zaznamenala starobydžovská školní kronika, jezdíval tehdy Josef II. za dalšími veliteli do Starého Bydžova a do Sloupna.

Detail studentského praporu z r. 1848

Do života lidu hluboce zasáhly josefínské reformy v osmdesátých letech. Toleranční patent v roce 1781 vyhlásil omezenou svobodu hlavních nekatolických křesťanských vyznání a patent o zrušení nevolnictví z téhož roku odstranil nejtíživější osobní závislost venkovského obyvatelstva na vrchnosti. Občanskoprávní uvolnění přinesly reformy Josefa II. také židovskému obyvatelstvu, které i v našem městě už nebylo tak ostře odděleno od ostatní společnosti.

V rámci josefínských reforem také došlo k reformě městské správy. I v Novém Bydžově městskou radu vystřídal magistrát s placenými kvalifikovanými úředníky. V čele magistrátu stál purkmistr, který řídil práci tří radů a pěti kancelářských úředníků. Magistrát byl zároveň městským soudem a stal se i první soudní instancí pro okolní panství a statky, kde nebyl soudní úředník s právnickým vzděláním.

V roce 1783 byly dvory bydžovského městského panství rozparcelovány mezi poddané a dosavadní roboty byly přeměněny v peněžité platy. Podle smlouvy, stvrzené o tři roky později, celkový obnos robotních poplatků městské vrchnosti za rok činil 2.833 zlatých. Jestliže od té doby vrchnost potřebovala poddané na práci, byla povinna jim za ni hotově zaplatit nebo příslušnou částku odepsat od jejich robotních poplatků. Mimo to smlouva poddané zavazovala ke společným pracím při odvodňování luk a při opravách cest za přiměřenou náhradu od městské vrchnosti.

Napoleonské války a státní bankrot z roku 1811 přivodily ochuzení většiny obyvatelstva. Prudký pokles hodnoty papírových peněz bez odpovídajícího snížení cen postihl zejména dlužníky a lidi odkázané na pevný plat.

Jednu z největších katastrof prožilo město o bouřlivé noci 6. října 1817. Oheň vzešlý z jedné stodoly za Metličanskou branou ve východní části města se za několik hodin rozšířil až na západní předměstí. Celkově lehlo popelem 102 domků, 21 várečných domů a 18 stodol s obilím. Z veřejných budov shořela škola, děkanství, špitál, část Metličanské brány, střecha a věž kostela sv. Vavřince, v níž se roztavily i zvony. Celková škoda způsobená požárem byla odhadnuta na závratnou částku 742.209 zlatých.

Teprve po tomto požáru se konečně ve městě začalo důsledně stavět z cihel a kamene. Nedostatek nového stavebního materiálu však způsobil, že tehdy byly rozbořeny jiné starší stavby, například část hradeb a zeď s kostnicí u kostela sv. Vavřince. Za velkých obětí místního obyvatelstva a z příspěvků celozemských sbírek se podařilo v poměrně krátké době větší část zničených budov znovu postavit. Výuka v nové škole byla zahájena už v roce 1819.

Vzhled města se postupně měnil i dalšími stavbami. V roce 1826 byla dostavěna soudní budova s vězením (nyní budova s Dvořákovou síní v Korneliově ulici) a v letech 1834 až 1836 byla vybudována silnice z Chlumce nad Cidlinou do Konecchlumí. V roce 1841 přibyl k panoramatu severovýchodní části předměstí cukrovar. Byla to první stavba továrního typu ve městě.

Ani tehdy nebylo město ušetřeno od velkého ohně. 19. října 1830 zničil 6 domů v severní části náměstí a 4. května 1842 Starobydžovskou bránu, 22 domů a 1 stodolu v západní části města. V roce 1832 ve městě propukla epidemie cholery a přes různá ochranná opatření na ni během pěti měsíců zemřelo 43 osob.

Zbytky Starobydžovské brány byly zanedlouho po požáru strženy. Podobný osud potkal v roce 1844 i Metli-

Dokončení na str. 12

Dokončení ze str. 11

čanskou bránu, třebaže by její oprava nevyžadovala větších nákladů. Když byly v roce 1844 rozebrány i poslední části hradeb mezi Metličanskou branou a židovskou čtvrtí, zůstaly po opevnění s branami, fortnami a baštami už jen předsunuté hradební příkopy. Tehdy také začali první majitelé domů na náměstí zastavovat podloubí a i náměstí postupně ztrácelo svůj dřívější ráz.

Na druhé straně zde byli jednotlivci, kterým na dobrém vzhledu města opravdu záleželo. S příchodem Jana Straníka, rady magistrátu a později purkmistra města, začal vyvíjet činnost spolek pro okrášlení města, jehož zásluhou bylo zavedeno osvětlení ulic (poprvé v roce 1828 a dokonalejší v roce 1835), byly vysázeny aleje stromů a na náměstí byla zbudována kamenná kašna. Ke zlepšení prostředí a vzhledu města také přispělo první vydláždění náměstí, započaté v roce 1844.

V oblasti hospodářského života města docházelo v první polovině 19. století ke změnám jen velmi pomalu. Hlavní část výroby zatím zůstávala uzavřena do rámce jednotlivých řemesel a podobný stav byl i v ostatních živnostech a obchodu. Podle statistických údajů z roku 1833 se řemesly a obchodem zabývalo celkem 752 osob, z toho bylo 438 řemeslnických mistrů a jiných živnostníků a obchodníků, 143 tovaryšů, 75 učedníků a 96 pomocných dělníků. Větší počet osob byl zaměstnán pouze v městské cihelně na Královéhradeckém předměstí (2 cihláři se 40 dělníky) a v bělírně plátna, kde mistr zaměstnával 10 osob. Překvapující, ale zatím blíže neověřený je údaj z oblasti oděvní výroby — 3 čepečkářky měly zaměstnávat na 50 děvčat! Kožedělná výroba tehdy zůstávala stále jen na stupni drobné řemeslné výroby. Z práce místních řemeslníků se zvlášť dobré pověsti těšily výrobky 16 kloboučníků. Výroba továrního typu ve městě začala až s vybudováním cukrovaru v roce 1841.

Mimořádně živo bylo ve městě o jarmarcích. Do roka se jich tehdy konalo pět a poutaly pozornost prodávajících a kupujících i ze vzdálenějších míst. Počet stánků dosahoval neuvěřitelného čísla — 480. Nejvíce zde byli zastoupeni ševci (mimo domácí i z Jilemnice, Nové Paky a Železnice), obchodníci suknem (také z Liberce, Rychnova nad Kněžnou a Kutné Hory), obchodníci střižním zbožím a plátnem, hrnčíři, sklháři, kloboučníci, kožešníci, kramáři, pernikáři a další. S jarmarky byly vždy spojeny i koňské a dobytčí trhy. Každé úterý se konaly týdenní trhy na obilí, spojené s prodejem dalších zemědělských plodin, palivového dřeva, prken, latí, šindelů a vápna. Kromě toho byl každý pátek menší týdenní trh na máslo, mléko, vejce a drůbež.

K většímu městskému ruchu v letech 1832 až 1837 přispěla i přítomnost posádky polních myslivců. Vojáci byli ubytováni v dřevěných kasárnách na jižním předměstí (stávala v severní části nynějšího cvičiště u sokolovny). Od roku 1837 se do města po dlouhé době už natrvalo vrátilo poštovní spojení. V předcházejících desetiletích zde byla pouze „sběrna dopisů", ze které byly zásilky dvakrát týdně odnášeny na poštu do Chlumce nad Cidlinou.

Pro bližší představu o velikosti města ještě uveďme základní statistiku počtu obyvatel a počtu domů v roce 1834: vlastní město — 188 domů a 1809 obyvatel, Pražské předměstí — 97 domů a 626 obyvatel, Královéhradecké předměstí — 137 domů a 967 obyvatel, židovská čtvrť — 41 domů a 461 obyvatel. Celkově ve městě bylo 463 domů a 3.863 obyvatel.

Národní uvědomování obyvatel města postupovalo v atmosféře metternichovského absolutismu velmi pomalu. Až do revolučního roku 1848 zůstávalo omezeno hlavně na chudší městské vrstvy a na studentskou mládež, která slavívala za účasti předních básníků a spisovatelů svoje merendy. Studenti tehdy ve svém středu přivítali i Václava Klementa Klicperu, Karla Sudimíra Šnajdra a Františka Ladislava Čelakovského.

Hlavně studenti také stáli u zrodu ochotnického divadla v našem městě. I když je možno předpokládat, že se ve městě hrálo už dříve, první zpráva o místním německém představení pochází z roku 1828 a o českém představení z roku 1835. Tehdy byla recitována i příležitostná báseň V. Kl. Klicpery, v níž vlasteneckými verši přivítal znovuotevření zdejšího divadla „herců z ochoty".

Jednou z překážek rychlejšího rozvoje kulturního života města byl neutěšený stav místního školství. Městská škola zůstávala přes opakované snahy o změnu nejnižší školou triviální s výukou čtení, psaní, počítání, náboženství a mravouky. Teprve v roce 1847 se podařilo zřídit vyšší typ školy, tzv. hlavní školu, s rozšířenou výukou dalších předmětů. A tak za vyšším vzděláním museli žáci odcházet do jiných měst.

Od poloviny března 1848 zavládla i na Novobydžovsku vlna nadšení ze všeobecného uvolnění politických poměrů. Potvrzení svobody tisku, zřizování národních gard a zavedení samosprávy, to vše rázem změnilo běh dalších událostí. Do čela prozatímního výboru si měšťané zvolili Aloise Turka. Ve městě se také ustavila měšťanská národní garda, jejíž příslušníci se v ranních hodinách 16. června vydali na pomoc bojující Praze. Pod starým studentským praporem odpochodovali na vlak do nejbližší železniční stanice v Týnci nad Labem, ale když zde byli svědky smutného návratu odzbrojených a zraněných členů gardy z jiných měst a vyslechli nepříznivé zprávy o ostřelování Prahy, vrátili se odtud zpět domů.

Nejvýznamnější změny přinesly události roku 1848 pro život venkovského lidu. Zrušením poddanství a všech feudálních povinností natrvalo skončila vrchnostenská práva města nad jeho vesnicemi a s nimi zaniklo i bydžovské panství. Namísto vrchnostenských úřadů nastoupila nová organizace státní správy.

Jaroslav Prokop

Příští pokračování bude věnováno přehledu dějin města od roku 1848 do roku 1918, do vzniku samostatné Československé republiky.

Z lidových zkušeností:

Když v prosinci mrzne,
sněží,
úrodný rok na to běží.

Na Nový rok déšť,
o velikonocích sníh.

Únor studený, srpen
horký.

Kolik březnových mlh,
tolik červencových lijáků.

Občanské výbory hlásí

Občanský výbor č. 5 chválíme na jiném místě našeho Zpravodaje za poctivě vykonanou práci při úpravách chodníků v Žižkově ulici. Na veřejné schůzi KSČ 1. listopadu nás soudruzi seznámili s dalšími splněnými úkoly a plány občanského výboru.

Občanský výbor č. 5 převzal ve svém obvodu péči o veřejnou zeleň. Uzavřel dohodu s Technickými službami a společně budou pečovat o to, aby naše město bylo krásnější. Do práce se pustili okamžitě a tak už nyní je vidět výsledek v Žižkově ulici nebo na záhoncích kolem Jiráskova divadla.

V příštím roce se společně pustí do dalších akcí. Dokončí chodníky v Dukelské ulici, Revoluční ulici i v ulicích A. Jiráska a B. Němcové. Společně s Technickými službami provedou nátěry stožárů veřejného osvětlení v Žižkově ulici.

Na pravidelných schůzích hodnotí výsledky práce. Jsou spokojeni s aktivitou většiny občanů ze svého obvodu, ale čekají i na to, že se do práce zapojí někteří funkcionáři i poslanci, kteří zatím zůstávají stranou a úkoly neplní. I o tom se na schůzích občanského výboru č. 5 často hovoří. Věříme, že příští hlášení OV č. 5 bude i se spokojeným sdělením, že další úkoly splnili brigádnicky společně s funkcionáři i poslanci.

Po kom jsou pojmenovány ulice našeho města?

4. část

ULICE A. JIRÁSKA - směřuje k Jiráskovu divadlu a pomníku A. Jiráska

Alois JIRÁSEK (1851–1930)

Vztah Nového Bydžova k oblíbenému spisovateli byl upřímný. Jeho jménem pojmenoval nejen ulici, ale i krásné divadlo. Také ochotnický divadelní soubor nese jméno A. Jiráska a již vzpomínaný pomník před divadlem je dalším důkazem úcty města k Mistrovi.

Alois Jirásek se narodil 23. srpna 1851 v Hronově. Studentská léta 1867 až 1871 prožil v Hradci Králové.

„Samý konec měsíce září roku 1867 rozloučil jsem se za časného jitra s matkou a sourozenci. Otec jel se mnou. Z Hronova jsme jeli přes Náchod, Skalici k Jaroměři, kolem Josefovské pevnosti, kdež jsme v nějaké hospodě u silnice zastavili, aby se koně nakrmili. A zase pak dále nekonečnou silnicí, po které honil chladný vítr bělavé oblaky prachu. Kolem samá rovina, podzimně zabarvená, pustá, tichá; teskno nad ní, ačkoliv byl slunečný den. Choulil jsem se ve voze, na ráz však jsem se vzpružil, když otec ukázal bičem před sebe a hlásil: Tamhle je Hradec!" Tak vzpomíná Alois Jirásek v knize Z mých pamětí na příjezd do Hradce Králové. Ubytoval se u mistra Praxe na Velkém náměstí. Společně se šesti studenty obývali dvě místnosti, kde jak Jirásek vzpomíná, přes den mistr Praxe provozoval své krejčovské řemeslo.

Hradecké prostředí, kulturní a společenský ruch „města majstrů a studentů", znamenití profesoři na gymnáziu, to vše působilo na život mladého studenta Aloise Jiráska. Ředitelem gymnázia byl tehdy Jan Květoslav Klumpar. Třídní učitel Čeněk Vyhnis učil Jiráska latině, řečtině a němčině. Klasický filolog Petr Durdík a spisovatel školních učebnic Karel Doucha vyučovali na gymnáziu češtině. Výtečný matematik Václav Jandečka, učitel přírodopisu František Fischer a filolog Josef Končinský byli dalšími Jiráskovými profesory na hradeckém gymnáziu. Maturitní zkoušku složil Alois Jirásek 22. července 1871 a po prázdninách odešel na univerzitu do Prahy. Do Hradce se vrátil po třiceti letech na setkání maturantů v roce 1901. Naposledy navštívil Alois Jirásek Hradec v červenci roku 1921. Alois Jirásek byl 18. dubna 1918 jmenován čestným občanem města Hradec Králové. Zemřel v Praze 12. března 1930.

ULICE JOSEFA JUNGMANNA – vede směrem k ulici Čs. armády, je zde sídlo OSP a Správy silnic

Josef JUNGMANN (1773–1847)

Zakladatel české vědy a písemnictví, tvůrce novočeského spisovného jazyka Josef Jungmann se narodil v Hudlicích u Berouna 16. července 1773.

Mistr českého jazyka, spisovatel a překladatel Josef Jungmann měl velmi vřelý vztah k našemu kraji – k Jičínsku a Turnovsku. Rád a pravidelně zajížděl v létě na Hrubou Skálu, do Turnova, Libuně a Jičína, aby navštívil své přátele a aby si v tomto krásném kraji odpočinul.

Už v roce 1807 přijel do Turnova za svým bývalým žákem Antonínem Markem pokrokovým knězem a básníkem. Turnovského rodáka Antonína Marka poznal Jungmann jako studenta v litoměřickém semináři. Deset let vyučoval Josef Jungmann v Litoměřicích na gymnáziu a biskupském semináři český jazyk a literaturu. Od těch dob vázalo Josefa Jungmanna a Antonína Marka vřelé přátelství, které v pozdějších letech utvrzovala čilá a bohatá korespondence. Kolik vlastenectví a rusofilství, ve kterém viděl záruku slovanství, obsahovaly všechny dopisy, jenž Jungmann Markovi poslal!

Z prací Josefa Jungmanna si připomeňme jeho soupis všech tehdy známých památek „Historii literatury české", první českou učebnici literárií teorie a poetiky „Slovesnost", nebo pětidílný „Slovník česko-německý", který je výsledkem více jak třicetileté neúnavné práce. Vynikající jsou i Jungmannovy překlady Chateaubriandovy povídky „Atala nebo láska dvou divochů" z roku 1805 a Miltonova „Ztraceného ráje" z roku 1811.

Celých dvacet let navštěvoval Josef Jungmann své žáky a přátele na Jičínsku. Každá návštěva byla událostí a svátkem pro všechny jičínské vlastence, ale i posilou a přínosem pro české národní probuzení v našem kraji. Naposledy přijel Josef Jungmann do Jičína v létě roku 1845.

KLICPEROVA ULICE – spojuje Revoluční třídu s Žižkovou ulicí, sídlí zde základní škola

Václav Kliment KLICPERA (1792–1859)

Význačný český dramatik, spisovatel a národní buditel, rodák z Chlumce nad Cidlinou.

Pocházel z krejčovské rodiny a zprvu se také krejčovství učil. Vystudoval však akademické gymnázium a filosofii v Praze. Po krátkém studiu medicíny přestoupil na filosofickou fakultu a stal se středoškolským profesorem v Hradci Králové.

To bylo v roce 1819. Klicpera nastoupil na královéhradecké gymnázium a velmi brzy se stal hlavním představitelem známé „královéhradecké obrozenecké družiny". Členy této družiny byli Jan Hostivít Pospíšil, Josef Liboslav Ziegler a Josef Chmela.

V Hradci Králové vybudoval V. K. Klicpera ochotnickou scénu, psal divadelní hry, režíroval i hrál. Řadu divadelních her vydal u hradeckého Pospíšila.

Působení Václava Klimenta Klicpery v Hradci Králové bylo velice významné. Plných 27 let vyučoval na hradeckém gymnáziu. Hradec Králové udělil profesoru V. K. Klicperovi v roce 1833 titul čestného občana města.

V roce 1846 odchází Klicpera na akademické gymnázium v Praze, kde se brzy stává jeho ředitelem. Zde byl učitelem V. Hálka, Jana Nerudy, J. V. Friče, V. K. Jeřábka. Roku 1853 byl suspendován za to, že jeho žáci vydávali nepovolený, česky psaný časopis.

Klicperovo literární působení je několikeré: založil tradici nového druhu společenské poezie, vlasteneckých deklamovánek, podnikl první pokus o českou historickou prózu a vytvořil rozsáhlé dramatické dílo.

Zemřel v Praze 15. září 1859.

KOMENSKÉHO ULICE – směrem od radnice k budově gymnázia, na rohu je sídlo VB

Jan Amos KOMENSKÝ (1592–1670)

Představitel české kultury 17. století, spisovatel, zakladatel moderní pedagogiky. Narodil se 28. března 1592 v Nivnici u Uherského Brodu. Studoval na universitách v Herbornu a Heidelberku. Po návratu působil od roku 1614 na bratrské škole v Přerově a roku 1618 se stal duchovním správcem ve Fulneku.

Po bitvě bělohorské nastalo kruté pronásledování nekatolických duchovních, ke kterým patřil i Jan Amos Komenský. Ostrý postup proti nekatolíkům zahnal Komenského až do Bílé Třemešné v Podkrkonoší, aby tady v úkrytu trávil poslední měsíce před odchodem do vyhnanství.

Příslušníci Jednoty bratrské, kteří se ukrývali v Podkrkonoší, svolali v březnu 1625 do Doubravice u Dvora Králové schůzku bratrských kněží. Rokovali, kam se mají uchýlit do bezpečí. Rozhodli se pro polské Lešno, které už v roce 1548 bratry laskavě přijalo. Poslem do Lešna byl zvolen tehdy třiatřicetiletý Jan Amos Komenský. Na cestu se vydal po velikonocích roku 1625, když nejdříve ubytoval manželku v Bílé Třemešné. Cesta se protáhla na několik měsíců. Do Třemešné se vrátil koncem roku 1626 a pobýval potom v zámečku pana Jiřího Sádovského.

V létě roku 1627 vypravil se Komenský na zámek Silberštejn ve Vlčicích u Trutnova, kde byla slavná knihovna rytíře Adama Zilvára. „Při prohlídce knih", vzpomíná Komenský „stalo se znenadání, že jsme připadli na Didak-

Pokračování na str. 14

Dokončení ze str. 13

tiku Eliáše Bodina, nedávno z Německa přivezenou. Její čtení mne podnítilo, abych také v našem jazyku něco podobného připravil a svého času vydal."

Hned po návratu do Bílé Třemešné začal na díle pracovat. Chtěl napsat velikou českou pedagogickou encyklopedii, kterou pracovně nazval „Paradisus Bohemiae" (Ráj český). Dílo dokončil a vydal až ve vyhnanství v r. 1632 s názvem „Didaktika", to jest umění umělého vyučování". Za pobytu v Bílé Třemešné J. A. Komenský pravděpodobně pokračoval i v práci na filosofickém spise „Hlubina". V Třemešné se Komenskému narodila i dcera Dorota Kristina.

Dne 1. února 1628 se Jan Amos Komenský s Bílou Třemešnou loučí. S rodinou odjíždí do Horní Branné u Jilemnice kde se k nim připojuje tamní skupina bratří a společně přes Janské Lázně, Mladé Buky a Černou Vodu pokračují v cestě do Polska. Hranice překročili 4. února 1628 a do Lešna dorazili podle zápisků Komenského dne 8. února 1628.

Na pobyt v Podkrkonoší - Doubravici, Bílou Třemešnou, Brannou - Komenský ve vyhnanství častokráte vzpomínal. Tato místa jmenuje i ve svých spisech „Lux in tenebris" a „Historia revelationum". Byla to poslední léta, která v úkrytu trávil Jan Amos Komenský v české zemi, kterou tolik miloval a na niž ve vyhnanství vzpomínal až do smrti, která ho zastihla 15. listopadu 1670 v Amsterodamu.

PhDr. Jiří Malina

Co se psalo v denním tisku o našem městě?

Pochvalný článek o práci Klubu moderní hudby, který otiskla Pochodeň 20. října 1983, přinášíme v plném znění v rubrice Zpravodaj chválí. Krajský deník přinesl i krátkou informaci o vyznamenání našeho Zpravodaje redakcí Nového Hradecka a OKS. Více se o nás psalo v Novém Hradecku. V rubrice Krátce z okresu přineslo Nové Hradecko 25. října informaci o říjnovém čísle našeho Novobydžovského zpravodaje s přehledem obsahu a s připomínkou, že letošní ročník je jubilejní - desátý.

O zdařilém hudebním festivalu, který se konal v Jiráskově divadle píše Nové Hradecko v čísle 44, 1. 11. 1983. Do posledního místa zaplněné divadlo tleskalo vystoupení pěti rockových kapel. Světová premiéra - tak se jmenuje článek v Novém Hradecku, který informuje o dnech magie a kouzel v Novém Bydžově. „Malé karlovarské Šarivary měly premiéru v Novém Bydžově. Přijelo více jak pětadvacet kouzelníků z celé ČSR, kteří kromě odborných seminářů, předvedli své umění občanům" můžeme číst v listopadovém Novém Hradecku. Ve stejném čísle je i ocenění záslužné práce novobydžovského lékaře MUDr. Radima Uhera.

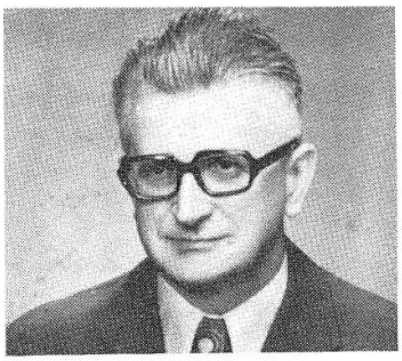
O našem městě se tentokráte nejen psalo, ale naši občané sami psali do ústředních listů. Za všechny připomínáme zajímavý článek poslance Karla Puše, který vyšel ve 42 čísle časopisu Národní výbory a jenž je kritickým zamyšlením nad službami a úrovní cestovního ruchu u nás.

Blahopřejeme

MUDr. Radimovi UHEROVI

V letošním roce oslavil v plné aktivní činnosti své významné životní jubileum MUDr. Radim Uher, obvodní lékař NsP v Novém Bydžově. To dává příležitost připomenout si jeho celoživotní záslužnou práci.

Po promoci na lékařské fakultě v Hradci Králové nastoupil v r. 1951 jako sekundární lékař na interní oddělení nemocnice v Novém Bydžově. Od r. 1956 pracuje jako obvodní a závodní lékař NsP v Novém Bydžově a v této funkci zasvětil svým pacientům celý život. Jeho činnost na úseku léčebném a preventivním byla vždy příkladná. Vedle své odborné erudice měl zájem i o činnost veřejnou a spolkovou. Základní organizace ČSČK v jeho obvodě byla vždy vzornou skupinou a v soutěžích se umísťovala na předním místě v okrese. Je také členem sociální a zdravotní komise MěstNV a tenisového oddílu Jiskra, kde svými odbornými znalostmi se snaží vytrvale a cílevědomě prospívat zdraví spoluobčanů. Jen částečným

oceněním jeho úsilí je řada čestných uznání a vyznamenání, které obdržel za svoji zdravotnickou a veřejně politickou činnost.

U příležitosti jeho šedesátin mu přejeme do dalších let hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v životě osobním i pracovním.

Josefu HRUŠKOVI

„Dnem 11. ledna t. r. odešel do starobního důchodu dlouholetý pracovník ČSAD, dopravní závod 501, Hradec Králové, provozovna N. Bydžov, soudruh Josef Hruška, bytem Ohnišťany čp. 139.

Tento pracovník vykonával 25 let službu přepravního pokladníka v informační kanceláři v Novém Bydžově. Svým obětavým a poctivým přístupem k plnění svých pracovních povinností a snahou maximálně vyhovět cestující veřejnosti i řidičům autobusové dopravy si vybudoval okruh svých známých, příznivců a vděčných cestujících.

Za dobrou a odpovědnou práci obdržel řadu uznání, diplomů a vyznamenání, které svědčí o jeho přístupu k povinnostem pokladníka, informátora a pracovníka veřejné silniční dopravy. Mezi uvedená uznání patří:

- odznak I. a II. stupně BSP „25. únor",
- čestný titul „Nejlepší pracovník podniku ČSAD Hradec Králové",
- uznání podniku ČSAD k 30. výročí založení budování socialistické dopravy,
- bronzový odznak ÚRO za dlouholetou práci v ROH,
- odznak „Zlepšovatel podniku ČSAD Hradec Králové",

MěstNV Nový Bydžov ocenil jeho práci pro město a udělil mu k 60. výročí čestné uznání.

V současné době pomáhá závodu ČSAD v Hradci Králové na místech, které jsou ohrožena nemocí či jinými příčinami nepřítomnosti hospodářských pracovníků závodu.

Do jeho další práce mu přeje vedení závodu ČSAD plno elánu, životních sil a odhodlání i nadále pracovat v řadách dopraváků."

Nejstarším občankám města

2. 11. se dožila **Anežka Klozová,** bytem U plovárny 1410 Nový Bydžov **93 let**

15. 11. se dožila nejstarší občanka města **Leopolda Řezníčková,** bytem Nový Bydžov, Komenského 22, **96 let**

BYDŽOVSKÉ ÚSMĚVY

(Z vyprávění Franty Řezníčka.)

Pokračování čtvrté

Paridův soud

Ten den letošního pozdního léta začlo konečně pršet. Sporadicky sice, ale hlavně že pršelo. Asfaltové plochy našeho náměstí se zaleskly a v prohlubních ulic tvořily se již kalužky, které spěchající řidiči i semtam rozstříkli po nohách občanů, kráčejících po chodnících. Po velké sérii krásných slunečných dnů působil tento náhlý přechod do ušmudlaného počasí jakoby rušivě na naši psychiku. I já připadal jsem si chvílemi něco jako zmačkané noviny. — „Povzbuď, synku, mysl svoji douškem tekutého slunce", radí zkušení vinaři Moraváci, „líc se rozjasní, srdce zahoří". A tak nalévám si skleničku bílého vínka, lahev stavím před sebe a dívám se na značku „Tři gracie". Písmo vinety je podtisknuto siluetami tří krásek ze slavného Rubensova obrazu shodného pojmenování. Zavírám na chvíli oči a tu vybavují se mně další slavná díla tohoto vlámského barokního malíře 16. a 17. století: „Venuše před zrcadlem" — „Klanění tří králů" — „Únos dcer Leukippových", dále 24 pláten „Medicejského cyklu" — „Mučení sv. Livína" — „Marnotratný syn" — „Smrt sv. Tomáše" a mohli bychom pokračovat do nekonečna, neboť Rubens byl nejplodnějším tvořitelem všech věků. Jest registrováno přes 1.200 jeho velkých děl a mimoto celé řady drobných maleb a skic. Vše vyniká krásnou šíří kresby, bezvadnou technikou a vřelostí barev. Z dalších děl nelze ovšem pominout populární „Paridův soud", který patří mezi nejzdařilejší, ale, bohužel, již poslední díla Rubensova. Zobrazuje mýtus, jak mladý pastýř Paris pověřen jest rozhodnouti spor tří bohyň: Héry, Athény a Afrodity, která z nich je nejkrásnější. A nebyl by to mužský, aby nenaletěl na slib sexbomby Afrodity, že mu dohodí nekrásnější ženu a proto rozhodl v její prospěch. Paris za to získal půvabnou Helenu, ale měl z toho tolik průšvihů, až to vyvrcholilo Trojskou válkou.

Když přestalo pršet vyšel jsem na chvíli před dům. Červené karkulky domů již opět zešedly suchem, ale stébla trav v zeleném pásu před kostelem zvonila ještě třpytícími se kopkami. Tři sousedky z ulice, debatující živě na chodníku u SNB volají na mne: „Františku, vy nás jistě rozsoudíte. Nemůžeme se dohodnout, které ženy jsou v Bydžově nejstarší. Tady paní Filipová tvrdí, že vaše maminka, my zase, že paní Červená, Hurychová a Klozová".

„Milé dámy", povídám, „paní Jaroslava Červená jest skutečně nejstarší. Příští rok jí bude 100 let. Ale ta již v Bydžově nebydlí, je v Hradci. Ani paní M. Hurychová, 95 let není zde s námi, je v Chlumci. I paní M. Ryšavá, maminka paní učitelky Jančákové, třebaže u ní bydlí v Havlíčkově ulici a chybí jí do stovky jen 2 roky, nemůže být pojata mezi Bydžovačky, neboť je hlášena k trvalému pobytu v Dobrušce. K rozhodnutí, které tři občanky našeho historického Bydžova, dýchající s námi náš bydžovský vzduch jsou nejstarší, k tomu si musím zjistit ještě některá data. Počkejte chvíli, hned jsem zpátky!"

Zahýbám za roh radnice a v několika málo minutách listuje již ochotná a usměvavá soudružka Hájková z MěstNV v matrikách a diktuje potřebné informace. Sousedky: Filipová v květované zástěře, Bělíková s černým kníračem od Jelínků na vodítku a Vodáková s plnou taškou nákupu jsou ještě pohromadě a rozkládají rukama když před ně předstupuji, abych rozhodl jejich spor. A tu si, i když v zamaltovaných montérkách, připadám jako tenkráte ten Paris, abych našim bohyním-sousedkám vyřkl tento rozsudek:

„Nejstarší občankou našeho historického města Nového Bydžova je skutečně

Leopolda Řezníčková, 96 roků.

Druhá je **Růžena Zahradníčková, 95 roků** a třetí nejstarší je **Božena Poláková, 93 roky.**

Paní Anna Kaňková, nar. 1889, Sukova ul. 645, nedočkala se již, bohužel, našeho zařazení a paní Anežce Klozové, nar. 1890, bytem u paní Vízkové v Dukelské ulici 1510, zabránil rozdíl necelých 3 měsíců dostati se do tohoto výběru."

Z malého rozhovoru, který jsem s trojicí našich nejstarších učinil při osobních návštěvách, chtěl bych zde přiblížit trochu podrobněji jejich životopis. Naladím jej více do úsměvných tónin, aby zapadl do našeho článku a nebyl jen suchým výčtem osobních dat. Uveřejňujeme i fotografie z jejich mladých let, neboť mládí je tím nejkrásnějším úsměvem života vůbec.

Leopolda Řezníčková, narodila se 15. 11. 1887 v Bydžově rodičům Josefu a Júlii Trkalovým. Otec, obchodník strojí, měl krám v ulici ke kostelu, kde byl později řezník Ráliš a Klozák. Po jeho předčasné smrti zařídila si matka obchod střižním zbožím v krámě na náměstí (nyní SNB), který pak předala synovi Emilovi. Dcera Leopolda provdala se za Fr. Řezníčka a ten po učitelských začátcích v Lovčicích a Staré Vodě získal definitivu v Bydžově. Bydleli společně s matkou v zakoupeném domě ve šťastném manželství, v němž se narodili 2 synové: Jarka a mladší Franta. V tomto rohovém domě proti SNB bydlí L. Řezníčková s vnukem a jeho rodinou dodnes. — Učitel Řezníček byl přísným, ale výborným pedagogem. Měl i mimořádná nadání k malování, kaligrafii, poesii, umělecké fotografii a hudbě. Ovládal mistrně řadu hudebních nástrojů. Žel, že zemřel poměrně mlád v 54 letech.

Přišel jsem k mamince právě ve chvíli, kdy ji navštívila paní Růžena Zahradníčková. Předala jí kytičku voňavých růží a sáček vinných hroznů. Bylo krásné, až i někdy dojemné, poslouchati rozhovory dvou stejně starých přítelkyň, zaměřené povětšině na životní příhody z dob mládí, na dojmy a vzpomínky, co přetrvávají v paměti až do pozdních let.

„Já jsem, Růženko", vypravuje Poldička „vychovala mimo svých dvou kluků skoro ještě i vnuka Jarku, co je dnes vedoucím vodárny. Jeho táta měl se co ohánět v razítkárně, snacha Jiřina musela mu pomáhat v kanceláři i ve výrobě a tak času měli velmi málo. Jako babička měla jsem tedy dost co dělat. Ale to, Růženko," pokračuje „ještě dlouho po sedmdesátce, když již jsem předala barák vnukovi a ten jej opravoval, škrabala jsem cihly, prosívala písek a dělala úklid — i když jsem byla často hubována. Nemohla jsem nic nedělat!" — Snad právě onen pracovní elán, skromnost v jídle a střídmost, prodloužilo její věk do tak vysokého stáří. Ale roky jsou zde již neúprosně znát. Každý den přidává nenápadně své závaží a i když jsme ji v létě vídávali zavěšenou do syna na malých procházkách po sluníčku, dnes se již ztěží obejde bez pomoci druhých. Ale přetrvává stále chuť k životu, raduje se z každé návštěvy, ať jsou to její nejbližší, či přítelkyně: Zahradníčková, Příborská, Česáková, neb sousedka Filipová.

„A co nějaká veselá příhoda, Poldičko, pamatuješ se na některou ješ-

Pokračování na str. 16

Dokončení ze str. 15

tě?" táže se paní Zahradníčková.

„Jakbynél Manžel byl sice přísný, ale jinak dobrák a měl rád veselí. Vzpomínám si, jak vyprávěl příhodu, když učil v Lovčicích. Bývalo takovým zvykem na venkově, že ze zabíjačky nosila se výslužka panu faráři a panu učiteli. Jak se jde k Výklekům, tak tam stálo větší hospodářství - samota. Hospodyně ráno vypravuje děti do školy a dává dcerušce v baňce polévku a jitrničky a chlapci pár jelítek. Ale na Venouška přijde cestou „velké nucení" a odbíhá do křoví. Sestra jde napřed. Ve třídě předává výslužku panu učiteli, tedy manželovi, se slovy: „Pane učiteli, naši vás nechají zdravit a posílají tady trdlovou polívku a jitrnice. A až se Venoušek vykadí, tak přinese taky jelita".

Loučíme se ve dveřích v plném smíchu a ještě na chodbě zaznívají k nám poslední slova naší nejstarší občanky: „Přijďte zas hodně brzo, moji milí, ať mně není tak smutno!"

Růžena Zahradníčková narodila se 10. III. 1888, tedy je jen o 4 měsíce mladší než L. Řezníčková. Její rodiče Zezulovi měli pěkné, čisté řeznictví v nízkém domku před Šťovíčkovým hostincem. Ve svých 22 letech se vdává za majitele kamnářské živnosti Josefa Zahradníčka. Měli krám a dílny v rohovém domku proti dnešní prodejně kol a šicích strojů. „Manžel byl velmi zručný řemeslník", vypráví paní Zahradníčková. „Neměl daleko k umělecké kamnařině. Navrhoval vzory ozdobných kachlí, sám je vyráběl, barvil, vypaloval a glazuroval v dílně na zahradě. Museli jsme se jaksepatří činit, abychom našim dětem zajistili dobrý růst, spokojené mládí a vzdělání. Moje největší radost v životě byla, když Jaruška, která je nyní v Praze, odmaturovala a synové Josef a Pavel udělali doktoráty".

Paní Zahradníčkové by nikdo její léta nehádal. Vždyť, podívejte se na společnou fotografii! Z úsměvné tváře vyzařuje tak nejvýše sedmdesátka. I její postava, připomínající rovnou svíci, svědčí o výborné tělesné kondici. Ještě před rokem nebyla pro ni problémem cesta na hřbitov a zpět. Dnes po zánětu žil se delší chůze již bojí. Všude tam, kam paní Zahradníčková přijde, jakoby zasvítilo slunce. Z jejich slov čiší čistota duše, dobrota, láska a upřímnost. — Velmi rád a se zájmem poslechl jsem si veselou historku, která se stala asi tak před 55 léty:

„Těch veselých moc v mém životě nebylo. Dnes je to skoro k nevíře, že zákazníci objednávali si kamna a práce většinou na dluh a já musela často před výplatami chodit upomínat i „velké pány". Ale na jednu z veselejších příhod se pamatuji. Manžel stavěl kamna ve škole. Již nevím zda ve Vysočanech nebo v Měníku. V sobotu dovezl si tam materiál a již se chystal zpět, když k němu přiběhla selka, celá zamazaná, uplakaná, zda by se jí nepodíval na kamna. Mají zítra svatbu dcery, hosté se již sjíždějí a kamna najednou zničehonic nehoří, ač je kosinkou řádně vymetla. Manžel zašel do slavobránou vyzdobeného stavení, prohlédl kamna, ale žádnou závadu nenašel. Tak prý to bude kominem! Zapálil v sopouchu papír, ale všechen kouř šel do světnice. Vsunul proto do otvoru hluboko zrcátko, uviděl v něm nahoře čtverec modrého nebe, čili komín bez závad. Již s trochou nervosity požádal o žebřík, zda komínové těleso nemá nad střechou vypadlé cihly a tím nenasává falešný vzduch. Až když byl již na hřebenu, zjistil, že nějaký dobrák přiklopil na komínový otvor tabulku skla. Novinka v tehdy vžitých předsvatebních žertících. Hospodyně, když jí začalo ve sporáku praskat dřevo, měla takovou radost, že manželovi naskládala plnou tašku jitrnic, masa a jiných svatebních dobrot, že jsem pak nemusela vařit a všichni jsme několik dní hodovali".

Loučím se s milou paní Zahradníčkovou, obdivuji vše krásné a laskavé i její dosavadní důstojný takt nenucenosti. Loučím se s ní těsně před jejím odjezdem do Prahy. Dcera Jaruška Tomečková bere si tam maminku přes celou zimu.

„Mějte se v Praze hezky a těšíme se opět na Vás v Bydžově na jaře, kdy Vás již budou vítat žluté květy podbělu, či aleje kvetoucích třešní!"

Božena Poláková, narozena 10. 8. 1890. Rodiče Bažantovi měli v Chudonicích naproti dnešnímu „Revíru" obchod s palivy.

„Nebyla jsem žádná holka pápěrka. Pomáhala jsem v živnosti štípat velkou sekerou — pařezovkou špalky, které pak otec rozvážel zákazníkům" — vypráví paní Poláková. Dozvídám se, že se provdala za muzikanta Josefa Poláka, který svojí technikou na klarinet a saxofon byl oporou Fišerovy kapely. Byl prý za mlada též v Rusku a hrál před samotným carem.

„Měli jsme malé hospodářství v Chudonicích", pokračuje ve vyprávění. „Manžel musel často po muzice druhý den spát a tak jsem měla práce habaděj a někdy dost těžké. Ale byli jsme spokojeni a klapalo nám to. Z pěti dětí zůstaly nám 3 dcery. Jiřinka, u které nyní jsem, se provdala za zahradníka Bohumila Braďnu, daleko známého výzkumníka a pěstitele, hlavně pelargonií. Všichni mne tu hýčkají a jsou na mne moc hodní. Já se jen nemohu přenést přes to, že nic nedělám a vidím, co je kolem práce. — Jím všechno, chutná mně, ale vždy střídmě. Občas si naleji i sklenku dobrého vína. Jen mě mrzí, že nedoslýchám."

Paní Poláková pomalu odvíjí film jejího života. Krásně se poslouchá. Zachovává při tom důstojnost ženy-matky, ale z očí vyzařují jiskry životního optimismu s nádechem jakoby šibalství. Má výbornou paměť a sledy slov a vět plynou jí ze rtů jako dobrému řečníku. Rovná postava její osobnost ještě umocňuje. Snad nejlépe a výstižně charakterizují paní Polákovou slova paní Zahradníčkové při setkání ve fotoateliéru: „Boženko, holka moje, vždyť ty vůbec nestárneš!"

„A co nějakou veselou příhodu, vepsal Vám život do paměti?"

„To víte, vyskytnou se truchlivé i veselé a záleží na člověku, aby ty příjemné nepokládal za samozřejmost a neobíral se jen událostmi smutnými. To pak celý život a zvláště ku konci, kdy již žijeme více ze vzpomínek, bývá truchlivý".

„To jsem šla jednou na půdu krávám pro plevy. Chlév měl dřevěný strop a prkna tvořila současně i podlahu půdy. Šlápnu a najednou se to pode mnou prolomí. Propadla jsem se do chléva, ale zůstala viset v podpaždí, ruce roztažené a snažila se opět vysoukat nahoru. Uvázla jsem však vzadu kazajkou za třísku a né a né se z toho dostat. Chlév byl nízký, nohy měla jsem něco málo nad žlabem. Udýchaná musela jsem si na chvíli odpočinout a zůstat v klidu. V tu chvíli přijde do chléva teta Hlaváčková a když mě viděla viset od stropu, vyběhla zsinalá do ulice a volá: „Lidi drazí, kde jste kdo? Boženka se nám oběsila!" Sousedi vybíhali z baráků a to se již také vracel manžel od Kasků, vpadl bledý, rozechvělý do chléva a pomohl mně dolů. Pak zašel do komory, vytáhl z police lahev likéru a všichni, i se sousedy, zapíjeli jsme mé „znovuzrození".

Dělám si poznámky a směji se na celé kolo. A věřte, že když člověk vidí to krásné, spokojené stáří 93 roků, tu něhu a starost dcery a celé rodiny, je tak krásně u srdce a nechce se ani od Braďnů odcházet.

R. Zahradníčková L. Řezníčková B. Poláková

Zahleď se, milý čtenáři, do tváří našich tří nejstarších občanek. Skloň v úctě svou hlavu před jejich věkem, oběťmi a prožitým životem. Popřej jim, alepoň v duchu, aby ještě dlouho těšily se ze zářivého slunka, zeleně a květů přírody v kruhu těch, kteří je mají rádi a snaží se jim pozdní podzim života odplatou ještě proteplit a rozjasnit. Hodně zdraví!

Zpravodaj chválí

1 Místní organizaci SSM

V místnosti bývalé prodejny tabáku na náměstí v Novém Bydžově se nachází klubovna místní organizace SSM v Novém Bydžově. Dvacetičlenný kolektiv svazáků, který se v ní schází, má v porovnání s ostatními ZO SSM poněkud odlišné složení. Tvoří ho mladí lidé, převážně děvčata, kteří na svém pracovišti nemají ZO SSM nebo z důvodu dojíždění v něm nemohou aktivně pracovat. Najdeme zde proto dělníky, prodavačky, učitele, studenty i mladé maminky na mateřské dovolené.

Že však i v tomto malém, ale různorodém kolektivu může být pracovní aktivita na dobré úrovni, ukazují její výsledky v roce 1983.

Na rok 1983 jsme přijali závazek na odpracování 100 brigádnických hodin v akci „Z". Plán jsme překročili o 14 hodin, potom jsme uzavřeli s MěstNV dohodu o pracovní činnosti a odpracovali navíc 70 hodin na výstavbě sběrných surovin v Novém Bydžově.

Celkem jsme tedy na akcích „Z" odpracovali 184 hodin.

Nezapomínáme ani na úpravu a údržbu naší klubovny. Desítky hodin zabrala vlastní vybudování klubovny ze zrušeného obchodu, montáž vývěsního štítu i běžná údržba a úklid klubovny.

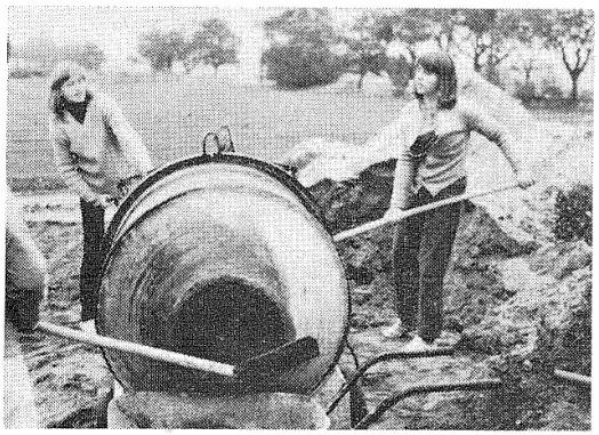
Potěšitelné je, že pracovní aktivita svazáků nejenže přispívá k dalšímu rozvoji našeho města, ale také pomáhá dále stmelovat kolektiv mladých lidí, což je věc neméně důležitá.

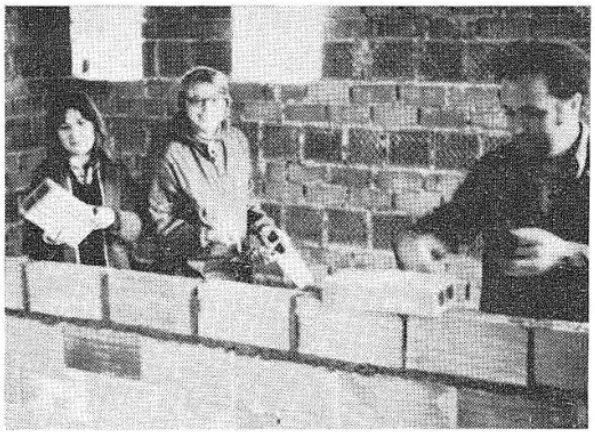
2 Občanský výbor č. 5

Za splnění a překročení socialistického závazku na rok 1983. Občané odpracovali na akci Z, rekonstrukci chodníku v Žižkově ulici 3800 brigádnických hodin. Hodnota díla je více než 152 tisíc korun. O tom s jakou chutí pracovali, svědčí i naše fotografie. Těm nejlepším děkujeme a zveřejňujeme jejich jména: František Fišer, Vladislav Gomboš, Jaroslav Havelka, Petr Havelka, František Novotný, Miroslav Káda a Václav Komárek.

Děkujeme za záslužnou práci, za další zvelebení našeho města, za socialistický přístup k společnému dílu.

Pokračování na str. 18

Na akcích Z odpracovali svazáci celkem 184 hodin

3 Klub moderní hudby Městského kulturního střediska

Oslavuje letos rok trvání. Za dvanáct měsíců uspořádal řadu vynikajících akcí, které obohatily kulturní žití města. O té poslední přinesl krajský deník Pochodeň, list KV KSČ, hodnotící článek, který přetiskujeme v plném znění:

Často se setkáváme s tím, že pořadatelé koncertů rockové hudby se strachují, že při produkcích dojde k výtržnostem či nekázni rockových fanoušků. A tak raději takové programy vůbec nepořádají. Že to však jde bez incidentů a alkoholové hrubosti při soustředěném zájmu mladých diváků, dokázal čtyřhodinový hudební maratón v Jiráskově divadle v Novém Bydžově, který pořádal Klub moderní hudby při Městském kulturním středisku. Sami jeho členové se postarali o spoluorganizaci večera.

Pořad, v němž vystoupily skupiny Precedens ZO SSM z pražské Akademie výtvarného umění, skupina O. Janoty z Prahy, Prostor z Kostelce nad Orlicí, skupina SSM z Kladna a skupina Durman - Posejpal - Kodym, uváděl filmový kritik Miloš Čuřík. Spokojeni byli nejen diváci, ale i účinkující a pořadatelé, od nichž jsme slyšeli, že by rádi z těchto programů vytvořili tradici. Nezbývá nám uznat, že tato hudba patří do našeho života a že naopak její absence vede u části mládeže k nežádoucím reakcím. To Bydžovští dobře vědí, a proto jejich Klub moderní hudby pořádá besedy a přehrávky s průvodním slovem předních našich odborníků, jako jsou např. Jiří Černý, P. Dorůžka či V. Merta. Nejbližším pořadatelem Klubu bude pořad Povídání a písničky s C & K Vocal. (dou)

Z akcí Z v Novém Bydžově

S životem je to jako se hrou, nezáleží na tom, jak je dlouhá, nýbrž na tom, jak se zahraje

Seneca

PO NĚČEM TOUŽIT JEST JIŽ DŮVOD K ŽITÍ

Vrchlický

Naší matriky

NAROZENÍ

od 4. 8. 1983 do 23. 10. 1983

4. 8. **Petr Tomeš,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 66
7. 8. **Martina Ažaltovičová,**
9. 8. **Dagmar Pacáková,**
N. Bydžov - Starý Bydžov 140
10. 8. **Veronika Přibylová,**
Nový Bydžov - Sloupno 94
28. 8. **Zdeněk Vlášek,**
Nový Bydžov - Chudonice 88
28. 8. **Tomáš Ráček,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 889
30. 8. **Ondřej Hüttl,**
N. Bydžov, Jungmannova 1541
30. 8. **Markéta Janečková,**
Nový Bdyžov, Osecká 670
13. 9. **Filip Němeček,**
Nový Bydžov, Osecká 729
17. 9. **Jan Mrzena,**
Nový Bydžov, U plovárny 1415
18. 9. **Marek Hladík,**
Nový Bydžov - Zachrašťany 78
19. 9. **Eva Němcová,**
Nový Bydžov, Turkova 1340
23. 9. **Petra Mikasová,**
Nový Bydžov - Metličany 1056
24. 9. **Vendula Mrákotová,**
Nový Bydžov, Mánesova 274
10. 10. **Jiří Beneš,**
Nový Bydžov - Záběděv 74
17. 10. **Pavlína Rebcová,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 769
17. 10. **Petra Jarošová,**
Nový Bydžov, Žižkova 617
18. 10. **Miloslav Kerner,**
Nový Bydžov - Sloupno 180
21. 10. **Jana Klozová,**
Nový Bydžov - Lužec n. C. 114
23. 10. **Lukáš Bláha,**
Nový Bydžov - Chudonice 174

SNATKY

od 25. 6. 1983 do 19. 11. 1983

25. 6. **Miroslav Hloucal,**
Nový Bydžov - Lužec n. C. 133
Miluše Vodseďálková,
M. Boleslav, Kosmonautů 1058
8. 7. **Antonín Sýkora,**
Praha 4 - Záběhlice, Lesanská 2925
Zdenka Procházková,
Nový Bydžov, J. Fučíka 889
9. 7. **Ola Sven Severin,**
Spanga, Ringstendsgatan 36, Švédsko
Theodora Holečková,
Nový Bydžov, J. Fučíka 898
9. 7. **Slavomil Štefán,**
Nový Bydžov - Sloupno
Zuzana Ventrubová,
Chvaletice, Obránců míru 142/24
16. 7. **Miroslav Pošík,**
Praha 4 - Spořilov, Měchenická 2552/8
Jana Orctová,
Nový Bydžov, U plovárny 1411
23. 7. **Jiří Moravec,**
Nový Bydžov, ČSA 1444
Marcela Pailová,
Ústí n. Orlicí - Hylváty, Dukelská 317
20. 8. **Zdeněk Velechovský,**
Nový Bydžov - Starý Bydžov 47
Jana Kohoutová,
Opočnice - Vrbice 52
9. 9. **Vladislav Matoušek,**
Trutnov, Husova 487
MUDr. Klára Klečková,
Nový Bydžov, Gottwaldova 691
9. 9. **Jindřich Pořízek,**
Nový Bydžov - Skochovice 86
Iveta Konířová,
Čeperka 139
10. 9. **MUDr. Jan Zajíc,**
Hradec Králové - Věkoše, Žitná 155
Zuzana Kodydková,
Nový Bydžov, Dukelská 635
10. 9. **Harald Alois Werner,**
Tandelmarktgasse 11, Vídeň
Alena Mrákotová,
Nový Bydžov, J. Fučíka 904
17. 9. **Luboš Sobota,**
Sloveč 42
Věra Schovánková,
Nový Bydžov - Skochovice 131
24. 9. **František Maťátko,**
Nový Bydžov - Sloupno 159
Zdenka Zavoralová,
Nové Město 3
24. 9. **Bohumil Vlasák,**
Sloveč - Střihov 49
Miluše Ernstová,
Nový Bydžov - Lužec n. C. 63
24. 9. **Pavel Šafařík,**
Nový Bydžov, Riegrova 1571
Dagmar Nejedlíková,
Litice n. O. 56
30. 9. **Rostislav Bouška,**
Pardubice - Polabiny, Nová 210
Vladimíra Havlíková,
Nový Bydžov - Žantov 18
1. 10. **Ing. Jaroslav Stuchlík,**
Nový Bydžov, Smetanova 1212
Magda Spudilová,
Nový Bydžov, Smetanova 1644
1. 10. **Jindřich Schovanec,**
Nepolisy 94
Ivana Velísková,
N. Bydžov, Rudé armády 1556
1. 10. **Leoš Tomiška,**
Nový Bydžov, Sukova 643
Miluše Mydlárová,
Skřivany, Malátova 253
8. 10. **Luděk Milan,**
Nový Bydžov, Purkyňova 1529
Jana Černá,
Smidary - Loučná Hora 50
14. 10. **Oldřich Čížek,**
Hradec Králové, Engelsova 305
Jana Větrovská,
Nový Bydžov, Sukova 368
15. 10. **Jiří Schovánek,**
Nepolisy - Luková 16
Miluše Vernerová,
Nový Bydžov, J. Fučíka 890
15. 10. **Jiří Jehlička,**
Nový Bydžov - Skochovice 16
Věra Vosáhlová,
Nový Bydžov - Skochovice 16
22. 10. **Ladislav Kolář,**
Myštěves 14
MUDr. Jana Šulcová,
Nový Bydžov, Zahradní 373
22. 10. **Lubomír Mitáček,**
Bílina - SUNN blok 11/B-708
Iva Zítková,
Nový Bydžov, J. Fučíka 891
22. 10. **Josef Ort,**
N. Bydžov - Starý Bydžov 179
Ludmila Michalová,
Samšina část Ohařovice 6
29. 10. **Václav Matěška,**
Šaplava 24
Milena Suchánková,
Nový Bydžov - Lužec n. C. 159
5. 11. **Petr Říha,**
Chlumec nad Cidl., Žiželická 118/III.
Jana Langrová,
N. Bydžov, J. E. Purkyně 1520
5. 11. **Josef Kolínský,**
Prasek 103
Marie Drobná,
N. Bydžov - Starý Bydžov 54
12. 11. **Vratislav Vlášek,**
Sloveč 136, Skochovice
Jana Froňková,
Nový Bydžov 40
19. 11. **Pavel Doležal,**
Olešnice - Levín 11
Zuzana Písaříková,
N. Bydžov, Mírové nám. 1461
19. 11. **Miroslav Novák,**
Nový Bydžov - Žantov 20
Hana Karásková,
Chotěšice - Záhornice 3

ZLATÁ SVATBA

7. 10. Zlatá svatba manželů **Josefa a Františky Janečkových,** bytem N. Bydžov - Vysočany 25

DIAMANTOVÁ SVATBA

18. 11. Diamantová svatba manželů **Jana a Blaženy Bradnových,** bytem Nový Bydžov, Havlíčkova 126

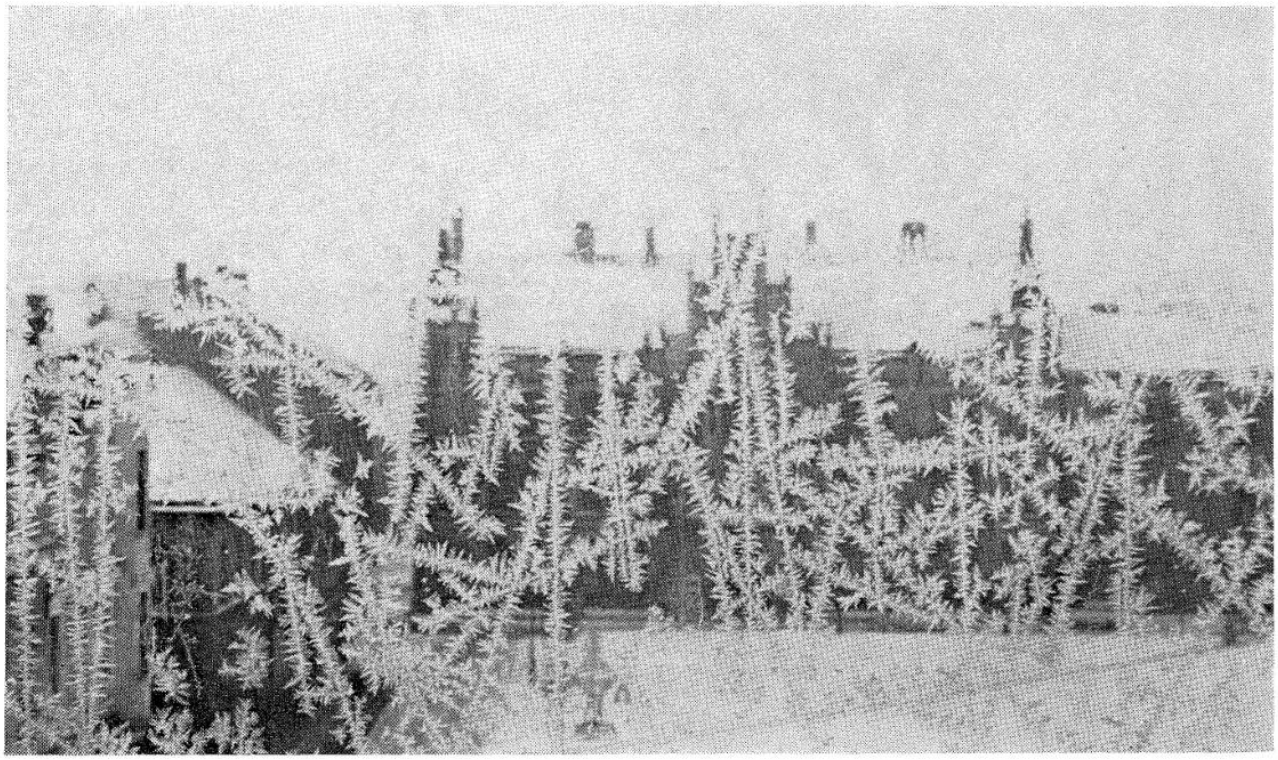
ÚMRTÍ

od 3. 9. 1983 do 30. 10. 1983

3.	9.	**Jarmila Šeberová**	51 let
3.	9.	**Karel Jelínek**	81 let
3.	9.	**Jaroslav Vlášek**	63 let
7.	9.	**František Zámečník**	73 let
13.	9.	**Božena Marečková**	79 let
13.	9.	**Miroslav Mikeš**	62 let
14.	9.	**Václav Česák**	56 let
18.	9.	**Jindřich Soukup**	84 let
18.	9.	**František Těšík**	88 let
18.	9.	**Marie Svěcená**	70 let
19.	9.	**Anna Drobná**	85 let
25.	9.	**Marie Podhajská**	77 let
29.	9.	**Františka Všetečková**	86 let
8.	10.	**Anežka Zichová**	80 let
24.	10.	**František Kytýr**	54 let
25.	10.	**Františka Janouchová**	86 let
25.	10.	**Josef Přibyl**	71 let
28.	10.	**Věra Mocková**	52 let
29.	10.	**Božena Černá**	75 let
29.	10.	**Božena Čapková**	68 let
30.	10.	**Josef Hruška**	45 let

Stránku připravila matrikářka MěNV

KLIDNÉ A RADOSTNÉ PROŽITÍ VÁNOC HODNĚ ÚSPĚCHŮ V ROCE 1984

DĚKUJEME VŠEM ČTENÁŘŮM ZA MILÉ DOPISY A VĚNOVANOU POZORNOST!

REDAKCE

CO SI PŘIPOMENEME V ROCE 1984

27. 9. 1784	— 200 let —	císař Josef II. vydal listinu k přemístění úřadu kraje Bydžovského z Nového Bydžova do Jičína
7.—9. 9. 1884	— 100 let —	první krajinská hospodářská a průmyslová výstava v Novém Bydžově
14. 12. 1884	— 100 let —	otevřena dvouletá zimní hospodářská škola, kterou začala nepřetržitě tradice zemědělského školství v našem městě
12. 10. 1924	— 60 let —	otevření Městského Jiráskova divadla slavnostním představením Tylova Strakonického dudáka
29. 6. — 15. 7. 1934	— 50 let —	ve městě se konala velká výstava kraje novobydžovského
5. 9. 1944	— 40 let —	v Mnichově byl popraven Josef Skořepa, rodák z našeho města, nezapomenutelná postava Fučíkovy Reportáže psané na oprátce
20. 2. 1974	— 10 let —	vyšlo 1. číslo Novobydžovského zpravodaje
9. 3. 1974	— 10 let —	zemřel soudruh Antonín Toman, zakládající člen KSČ a významný organizátor dělnictva Novobydžovska

UZÁVĚRKA

1. čísla
NOVOBYDŽOVSKÉHO
ZPRAVODAJE
25. ledna

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově, nepravidelně. Řídí redakční rada. Odpovědný redaktor PhDr. Jiří Malina. Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 218/72. Tisknou Východočeské tiskárny n. p. v Novém Bydžově. Náklad 1.400 výtisků.